

MAGYAR CSERKÉSZ

XII. ÉVF. 14. SZÁM.

Ára 50 fillér.

1931. JÚLIUS 15.

MAGYAR CSERKÉSZ

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 12 PENGŐ - FÉLÉVRE 6 PENGŐ - NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, V. KERÜLET, NAGY SÁNDOR-UTCA 6. SZÁM. CSERKÉSZHÁZ

AZ V. KERÜLET 2. ŐRSVEZETŐI TÁBORA.

Szegeden a kerület helységében tartott előzetes megbeszélést Csergő Holyba István ker. ellenőrző, táborparancsnok úr a parancsnoksággal és a Hök. őrsvezetőkkel. Itt kapott mindenki beosztást s itt beszélt meg a kiképzési programot.

Jún. 22-én már gyülekeztek a résztvevők a kerületnek mintegy 25 csapatából a hódmezővásárhelyi polgári iskolában. Még aznap állt a tábor Körtvélyesen, a Holt-Tisza partján.

A kb. 80-as létszámú táborot erősen tartotta kézben Pista bácsi helyettesével, v. Csaba László ker. vezetőtiszttel együtt. — A forgószinpad kiképzést Farkas Lajos 550-es Hök. tiszt vezette, míg a titkári teendőket Kolpaszky György 111-es tiszt látta el. A három rajt Tóth Ferenc Hök. tiszt és Lehoczky Károly Hök. segédtest, továbbá Arokszállási Zoltán s.-tiszttel vezették; a konyhán Magyarka Ferenc s.-tiszttel serénykedett (82. cs. tagjai). A 9 őrs vezetésében és kiképzésében 7 Hök. és 7 segéd-hök. őrsvezető igen jó munkát végeztek.

A négy kiképző napon 76 kulisszát adtunk le. Új kulisszákat is állítottunk be, pl. fagyaltkészítést kukoricapattogatás helyett. Igen népszerű volt a melegben.

A délelőtti kiképzés fáradalmait a Holt-tisza langyos habjában pihentük ki.

Az őrsvezetők naponta kiadós őrsi órákat tartottak örseiknek.

Hogy a sok gyakorlati dolog el ne nyelje a szellemieket, arról illusztris előadóink gondoskodtak: Pista bátyánk, v. Máriaöldy Márton dr. elnök úr, Tóth Imre bá', Szentkirályi Zsiga főorvos bá'. Jó páterünk, Olasz Péter S. J., Jachan Ignác teológus (550-es tiszt).

Meglátogatta a táborot Pap Elemér ellenőrző-h. egy Szegedről jövő kerékpáros raj élén. A szemfüles sajtótitkár, Fehér Pista (183.) pedig róka módra körülóllalkodta a táborot s a Szegedi Új Nemzedékben mindenről fellebbentette a fátylat.

Tábortűznél az őrsök csak úgy ontották a programot, úgy-hogy a jelenlevő vezetők elhatározták, hogy összeszedik és kiadják a ker. csapatai segítségével az előadható mókákat, jeleneteket.

A 15. kérdéses írásbeli vizsga (III. és II. o. próbából) átlageredménye 4—5 hiba volt. — A céllövőverseny (25 m) 3 lövésre átlagos 23 pont eredménnyel végződött.

Az akadályverseny 11 akadályán az őrsök meglehetősen eredménnyel átvergődtek. Az átlagos eredmény középértéke 140 pont volt (220 max.).

Oly gyorsan telt el a munkás hét, hogy nem is akartunk hinni Pista bátyáknak, midőn 27-én táborbontásra adott parancsot. A sátrak összeomlottak, az első nap elveszett dolgok előkerültek a szalma alól, az árbóc ledől, az anyaföld pedig felvette régi felszínét. A hátizsákok petyhüdtébbek voltak most, mint érkezéskor, de szorgalmasan teleírt naplójuktól duzzadtak a zsebek... A fiúk pedig a táborban kedvencé vált nótákat énekelve vígan masiroztak be toronyiránt a sárguló búzatáblák között göröngyös utakon Vásárhelyre.

MECSEK ALJÁN A SZÉL ZÁSZLÓT LENGET...

Június 23—27-ig a VI.—VII. kerület első őrsvezetői táborának zászlaját lengette a mecseki szél. Kölyuknál, a vadvirágos hegység vadregényes völgyében, csacsogó patak mellett, egy völgyre való sátor között folyt az erős ütemű kiképző munka. Baumgartner Alán dr. volt a parancsnok, Balla Dezső és Teixler László dr. HÖK-tisztek vezetése mellett a pécsi 10-es real s a 47-es cisztercita-gimnázium csapatának őrsvezetői a kiképzők.

A 76 főnyi tábor 54 őrsvezetőjelöltje — ki Pécsről, ki Bonyhádról, Mohácsról és még vagy más tíz helyről való — ugyan-csak megtölthette tudása iszákját. (Persze a bendőjüket is,

fájdalmak ellen!

Minden
csomagoláson
és tablettán a
Bayer-kereszt
látható.

hisz jól gondoskodott erről a 10-esek szakács-örse, vagy tábori nyelven szólva a „fistesek”.)

A gyakorlatiakat a délelőtti forgószinpad adta, köztük számos új különlegesség, az elméletiekben nem kisebb előadók voltak, mint dr. Major Dezső bá' orsz. főtitkár s neves kerületi tisztviselő. A hat előadás az őrsvezető felelősségéről, az őrsi óráról, a büntetésről és más, az őrsvezetőt közelről érintő témáról szólt. Az őrsi órákon pedig a parkbeli őrsvezetői táborok alapos, jól előkészített anyaga újult fel, kiképzési anyagával, olvasmányával, játékaival, nótáival. Utána délutánonként megteltek a völgyi rétek játszó cserkészekkel. Alkonyat után aztán a sziklafal tövében tábortűzre gyűltünk. Dicsőséges korokat jártunk, röpiültünk be nóták szárnyán. Kuruc-labancvilág, szabadságharc, világháborús idők nótái, meséi, versei kerültek elő. Egy estét paraszt-tábortűznek tettünk meg. Közbe-közbe jó cserkészdalokon, mókákön tartottunk pihenőt.

De a tarka, színes esték is véget értek s öt nap múltán hike vitte be Pécsre az őrsvezetői tábor. Impozáns három raj roppogta a díszmenetet kerületi elnök urunk előtt az öreg mecsekalji városban. Még egy közös ima a gimnázium udvarán (mert a real és a gimnázium két öregcsapata hozta és segítette létre a vállalkozást), igazolványok és hárs-jelvények kiosztása, jutalomkönyvbeírás — s vége az őrsvezetői tábornak. A cserkészközösség új őrsvezetőket, a kerületi élet jó impulzusokat, a résztvevők szíves jóbarátokat kaptak tőle.

Ha arra gondolunk, hogy az ország más határaiban ugyan-így zajlott le még más hat őrsvezetőképző, csöndes boldogsággal érezhetjük mindnyájunk jó ügyének előrehaladását.

TxL.

Egyesületi és **CSERKÉSZ-ZÁSZLÓKAT** művészies kivitelben vásároljatok
ECCLÉSIA R.-T.-nál, Budapest, IV., Váci-u. 59.

◆ CSERKÉSZFIÚK ÍRÁSAI ◆

Farkasüvöltés.

Azokban az években az a hír terjedt el az egész világon, hogy északon, Alaszkában rengeteg arany van. Arany van a földben a homokszemek között, aranyat hordanak a folyók szürke vizükben. Az emberek pedig százával és ezrével kerekedtek fel, és kis, kutyahúzza szánokon indultak északra az arany után.

*

Vezérfarkas egy délután vadászni indult. Tavasz volt már, olyan, amilyen csak itt északon, Alaszkában lehet. A jégpáncél felengedett, alatta erek zúgtak keresztül és a hólét szállították. A jég egyre vékonyabb lett, itt-ott már beszakadt és ott kilátszott a csupaszföld. Az ágakon, a bokrokon apró rügyek jelentek meg, madarak csattogtak és messziről, az erdőből furcsa hangokat hozott a szél.

Vezérfarkas öt éves volt már, fejlett, hatalmas állat. Valamelyik őse kutya lehetett és öbenne egyesült a két faj minden jótulajdonsága. Orra barna volt, hasa domború és lába nem oly vékony, mint a farkasoké általában. Hosszúsága elérte a másfél métert és súlya az ötven kilót. Egy nagy csordának volt a vezére. A csorda tizenöt tagból állott, hét him, a többi nőstény. A Jukon folyó mellett, egy szürke szikla aljában laktak, ahol könnyű volt a puha földben lyukat ásni.

Vezérfarkas lassú ügetéssel indult. Tegnap nagy zsákmányt fogott, ma délig aludt és egy cseppet sem volt éhes. Az erdő felé ment kényelmesen. Amint így halad, egyszerre valami furcsa szag csapta meg az orrát. Izgató, új szag volt, amelyet Vezérfarkas még sosem érzett. A farkas minden lomhasága egyszerre eltűnt. Szőre felborzolódott, fülét hegyezte és a szag irányába indult. Óvatosan ment, vigyázott, hogy ne lépjen száraz höcsömóra, mert az zörög, hanem csak jégre. Már az erdő előtti cserjésnél tartott és a szag egyre erősebb lett. Aztán hirtelen megpillantotta: az egyik bokor alatt ült egy fatöncön. Ismeretlen, idegen állat volt, egyhez se hasonlított azok közül, amiket Vezérfarkas ismert. Megállt és úgy nézte. Az állat a mellét mutatta. Hosszú hátsó lábát előrenyújtotta, az elsővel pedig feje felett az ágakat fogta.

— Milyen ostoba állat! — gondolta megvetően a farkas. Rossz véleménnyel volt róla, mert az itteni állatok közül egyet sem lehetett volna ilyen könnyen megközelíteni, mint ezt. Vezérfarkas körül akarta kerülni, hogy jól szemügyre vegye, de egy gondolat megállította:

— Ez az ember!

Ő még nem látott embert, Alaszkának erre a vidékére nem tette a lábát ember. De tavaly már hallott róluk. Akkor, a nyár elején egy szomorú farkascorda vonult el erre. Délről jöttek és északnak tartottak. Négy csorda élt boldogan lent, délen. De a tavasz elején, éppen úgy, mint most, megjelent az ember és vele sok kutya, a farkas ellenségei. És az embernek volt egy furcsa csöve. Egy nagyot durrant, füstölt és egy farkas maradt holtan. Az ember pedig alattomosan támadt a farkasra, megleste éjjel, ha vadászni ment, követte egészen a lyukáig, onnan kifüstölte, napokon át üzte, kutyáival hajtatta. Négy hónap alatt a négy csordát tönkretette és most ez az öt üldözött farkas összetépve, ronc tagokkal, fáradtan ment észak felé, ahol nincs ember. Vezérfarkasnak mindez átrepült az agyán.

— Ez az ember . . . — Nagy kíváncsiság ösztönözte. Óvatosan megkerülte és hátulról igyekezett közelébe jutni. Már majdnem mögötte volt, mikor az hirtelen felugrott és megfordult. Most észrevette a farkast. Az lekushadt és az ugrást méregette. Az ember egy bunkót kapott fel a földről és várt. A farkas ugrott. Az ember hátralépett és az állat eléje esett le. Ezt a pillanatot várta a másik. Megforgatta a bunkóját és az állat lapockájára vágott. Vezérfarkas úgy érezte, hogy a lába megbénul és felüvöltött. Az ember széthúzta a száját: nevetett. De azért lassan hátrálni kezdett, amerre a társa tanyázott. A farkas feltápázkodott és követte. Az embernek a háta mögé akart kerülni, de az nem engedte. Úgy forgott, hogy mindig szembe került a farkassal. Közben állandóan hátrált és Vezérfarkas már érezte a másik ember közelségét, meg a szálló füst szagát. Új ugrásra készülődött, de az ember megelőzte. Előrelépett és a bunkóval erősen a farkas orrára vágott. Az állatnak ez a legérzékenyebb testrésze és a farkas rövid ideig fekvé maradt az ütés után, talán elkabult. Az ember integetni kezdett társának, de ekkor már sebesen rohantak elő a kutyák. Dühösen rohantak régi, örök ellenségük felé. Vezérfarkas feltápázkodott. Legelő egy hatalmas barna állat vezetett. A farkas feléje indult, csaholva rohanak egymás ellen. Mikor majdnem egymáshoz érnek, a farkas

KÖNNYEN AKAR JÁRNI KELNI?

SARKOT KELL VISELNI.

félreugrik. A kutya nem tud megállni, továbbcsuszik a jégen. Most a farkas megfordul és ráveti magát. Fogait belemélyeszi a kutya nyakerébe. Az felvisít, egy utolsót, mielőtt elhallgatna örökre. Aztán a farkas összecsapja fogait.

A vér felszökik a levegőbe és a havon egy nagy vörös folt támad. De akkor már ott a többi kutya. Rácsapnak a farkasra. Az védekezik és nagy előnyben van felettük, mert hatalmas, jól megtermett állat, a kutyákat pedig erősen megviselte a hosszú út. A farkas körben forog és odakap fogaival a kutyákhoz.

— Zavard el a kutyákat a farkasról, szép a bundája! — kiáltja egyik ember a másikkal. — Én felkapom a puskám.

Az ember előbb a kutyák nevét kiabálja. De azokat egészen elfogta a harci láz. Vadul forognak a farkas körül, a kiabálásra nem figyelnek. Az ember felkapja a puskáját és céloz. A lövés eldördül, de a farkas még előbb hátraugrott és a golyó a levegőben sívít. A kutyák szétfutnak, csak kettő marad ott. Az egyik vértócsában kinyúlva fekszik, a másik még él, fejét mozgatja, de oldalából dől a vér és a hó möhön felissza. A lövés után Vezérfarkas is óvatosabb lesz. Mozdulatlan várja, amint az ember puskával közeledik feléje. De azért erősen szemmel tartja. Az a szeméhez kapja a puskát. A fegyver dördül, az állat arrébb ugrik. Azután úgy érzi, mintha egy kövel felhorzsolta volna a lapockáját. Először semmi, de ufána fájni kezd.

— Már megint eltévesztetem a dögöt — sziszegi az ember.

Vezérfarkas behúzza a farkát és loholni kezd. A seb minden lépésnél fáj, egyre jobban és jobban. Az állat rögtön megérezte, hogy ez az a veszélyes fegyver, amiről a tavalyi farkasok beszéltek és ami a halált hozza. A farkas lohol, még két golyó süvít el, de egyik se talál. A vércseppek a hóra hullanak és jelzik a nyomát. De nem lehet követni, mert sötétedik. Pedig a farkas nehezen jár, most megáll. Ott egy nagyobb vértócsa marad. Aztán megy tovább. Vad düh hajtja. Düh az ember ellen, aki azért jött ide, hogy kipusztítsa őket. De ha a csorda rátámad, mi lesz az emberrel. Nem tud megállni, a csordával szemben! Ha minden farkas összefogna az ember ellen . . . Haza kell érnie, hogy felláziassa véreit.

A nőstény megérezte Vezérfarkas közeledtét és kibújt a lyukból. Mikor Anyjuk meglátta, gyengéden lefektette és kinyalta a sebet. A vér már elállt, csak egy hosszú horzsolás piroslott.

A csorda nagyrésze szétszóródott vadászni, az otthon levők körülállták vezérüket. Az leült a szikla északi oldalán, ami a hold ezüstös fényében fürdött, orrát feltartotta és üvöltöni

A világhírű

Remington

Portable,
Standard,
Noiseless — Tizedestabulátoros

írógépek legújabb modelljeit országszerte díjtalanul és vételkötelezettség nélkül bemutatja és 18 havi részletfizetésre is szállítja a

Remington Írógép Részvénytársaság
a M. Cs. Sz. szállítója
Budapest, VI. kerület, Andrassy-út 12. szám.
Telefon: Aut. 212-84, 212-85 és 218-09.

Írógépeink kiválóságáról véleményt ad a Magyar Cserkész Szövetség gazdasági hivatala.

kezdte a csorda hívó szavát. Mikor kiáltása elhalt, körülötte a többi farkas kezdett rá. A szél elvitte a hangokat, meghalották a messze-vadászó farkasok és visszafordultak. Megélénkült a jégmező, innen is, onnan is állatok tértek vissza. Vezérfarkas közben lement a folyóhoz és vizet lefetyelt. A fájdalom alább hagyott és már könnyen járt.

A farkasok egymásután ültek le a szikla aljába, a holdfény megvilágította őket. Vezérfarkas közepén állt, a többiek félkörben. Jobboldalt Anyjuk, mellette Félszemű, aki egyik szemét valamelyik harca emlékéül hagyta ott, azután Hosszúlábú és Rókakölyök, ennek egyik öse róka volt, majd Fehértorkú, meg a többiek mind. És mind figyeltek, amint Vezérfarkas beszélni kezdett:

— Testvéreim! Emlékezhettek rá, hogy vonultak tavaly a mi vidékünkön keresztül a délen lakó csordák maradékai. Mindnyájan megszántuk őket, olyan nyomorúságosak voltak. Megjelent náluk az ember és kipusztította és tönkretette őket! Most a mi vidékünkön is megjelent az ember. Itt van egész közel. Átkozott fegyverének, mely halált hoz minden farkasra, a nyomát itt viselem az oldalamon. Testvéreim! Nagy dolgok előtt állunk és mi választhatunk! Vesszünk el nyomorultan, mint a délen lakó elpuhult farkasok, vagy támadják meg az embert! Ha elmarjuk, miénk a föld; ha nem sikerül, legalább hőiesen halunk meg!

— Harc kell nekünk! — üvöltött közbe Szürkebundás. És rögtön rázúgott az egész csorda: — Harc kell nekünk!

A csorda nyomban felkerekedett. Sebesen vágattak a kihalt vidéken keresztül, Vezérfarkas jól bírta az iramot. Olyan halkan jártak, hogy az ember nem hallotta volna meg. Tudja ezt az ember is és kutyát tart a védelmére. Most is a kutyák vették észre a farkasokat. Kiugráltak hóbafúrt vackaikból, ahol az éjszakát szokták eltölteni, izgatottan morogtak és szaladgáltak. Egy egész csordával nem mernek szembeállni a kutyák. A nagy nyugtalanságra a két ember is kiugrott a sátorból. Akkor már szélvészént megjelent a csorda.

— Egész csorda támad ránk! — kiáltotta az egyik ember. — Legalább sok bundánk lesz — felelt nevetve a másik.

A kutyák szétfutottak, a csorda rohant. Az emberek az erdő első fáin álltak, a farkasok már a cserjésekben rohantak. Mindkét puskát dördült. Szürkebundás, aki elől rohant Vezérfarkas mellett, felüvöltött és ottmaradt. Hátul egy másik is nyöszörgött. A farkasok átrepültek a két test felett. A puskák újra dördültek. A sátorból talán tizenöt méternyire néhány láda állt, most felborultak, amint a csorda mellette és rajta átrohant. Vezérfarkas a szagáról megismerte azt az embert, aki délután a bunkóval fogadta. Egyenesen feléje tartott.

Ezalatt Félszemű nekirohant a sátornak és összedöntötte. Hosszúlábú egy földbeásott kutyára talált. Már szét is roppantotta a gerincét. Fehértorkú a szánra ugrott és mindent, ami rajta volt, szétúrt vagy szétharapott. A többiek valamelyik ládában húst és szalonnát fedeztek fel. Pillanatok alatt hordták szét és falták fel. A láda darabokban hevert. Vezérfarkas csak rohant tovább. Az emberek nem hagytak fel a tüzeléssel és majd minden golyólyuk talált. Barnabundás egy kutyát üldözött és az vinnyogva szaladgált keresztül a táboron. A sátorban lámpa égett és amikor összedült, felgyújtotta a ponyvát. Most vörös lánggal világította be a környéket.

Vezérfarkas odaért az emberhez. A lábához kapott, teljes erejéből bevágta a fogait. Az ember felordított, de rögtön ráfogta a puskáját és elsütötte. Vezérfarkas kis ütést érzett a hátán, aztán lassan homály borult szemére. Homályosan még látta, hogy Barnabundás elkapja a kutyát, de megmerevedik és elesik ő is. Fehértorkút egy másik golyó öli meg, Rókakölyök ott hever mellette. A fátyol összébszorul, szorítása nem is kellemetlen. Vezérfarkas még érzi, hogy fogai elengedik az embert és elterül a földön. Össze-vissza cseng füleiben farkasüvöltés és puskaropogás, aztán minden elcsendesedik . . .

*

Mikor Vezérfarkas felemelte a fejét, a csillagok kezdték átadni helyüket a keletről jövő derengésnek. Köröskörül a szét-dúlt tábor, farkasok, kutyák hullái és vér, vér mindenütt a fehér havon. Vezérfarkas 14 farkashullát számolt össze a havon. De mellette ott feküdt az ember. Kiterjesztett karokkal, üveges szemmel bámult az égbe. A farkas a térde alatt harapta át az ütőeret és elvérzett. A havon összefolyt az ember vére a farkaséval.

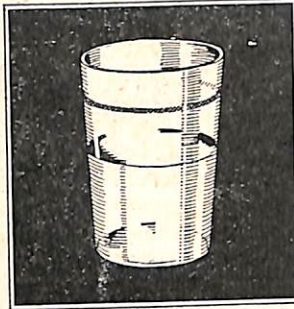
Vezérfarkas újra leejtette a fejét.

— Egy él csak az egész csordából — gondolja.

Aztán újra nehéz lesz a feje. Lassankint minden összefolyik előtte, hó és vér, farkas és ember. Behunyja a szemét és már csak távolról hallja halkan, nagyon halkan, amint egy farkas felüvölti a csorda hívószavát. Vezérfarkas már nem tud rá feljönni. A farkas sokáig üvölt, hosszan, aztán elhallgat és csend ül mindenütt . . .

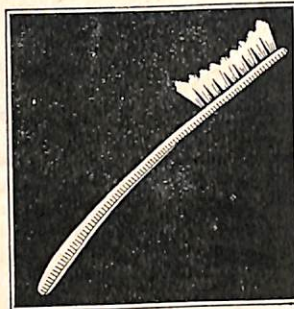
Zajai Béla.

ÁPOLJUK FOGAINKAT

1. TISZTA VIZ

a fogak és száj öblítésére minden reggel és este bárkinek rendelkezésére áll.

2. FOGKEFE

a fogak tisztítására fil-lérekbe kerül. Minden-kinél nélkülözhetetlen.

3. KALO DONT!

a legfontosabb. Tisztít, fertőt- lenít és valóban ápolja a fogat. Jegyezzük meg nevét:

APRÓ HÍREK

Kedve Fiúk!

Elsősorban azokhoz szólok, akik a „My Friend Abroad” révén *amerikaiakkal leveleznek és eléggé tudnak angolul.* Ha ezek közül valakinek a nyári programjába jól beleillik és kedve van augusztus elején, előreláthatólag 5-én, *egy délutánt* az „Open Road” levelezési rovatvezetőjének, dr. Suen Knudsen-nek vezetésével Budapestre jövő *amerikai diákok társágában* eltölteni, azonnal tudassa velem augusztus eleji imét, hogy pontos részletekről a tervezett találkozó előtt mintegy három nappal értesíthessem. 16 és 22 év közöttiek előnyben. *Atányi István.*

Meghívás Krakkóba. A Cserkész Eszperantista Liga lengyelországi képviselője közli, hogy a krakkói cserkészek szeretettel meghívják magyar testvéreiket, vegyenek részt a XXIII. Eszperanto Világkongresszusa alkalmából Krakkóban rendezendő táborozáson és látogassák meg a lengyel-magyar közös történelmi emlékek városát. Sátorról a lengyelek gondoskoanak, útiköltség kb. 40 pengő, a kongresszus ünnepeinek, előadásainak, kirándulásainak költségeivel együtt az összes költség kb. 100 pengő, esetleg kevesebb. Este tábortűz mellett fogják a cserkésztestvérséget és magyar barátságot ápolni. Résztvenni óhajtoknak felvilágosítással a Magyar Cserkészek Eszperanto Gyakorló Köre, Budapest, V., Nagy Sándor-u. 6 szívesen szolgál. Prospektust, plakátot Krakkóról szívesen küld Emil Mayer, Krakow, Levela 9.

Védelmi intézkedések a táborozásoknál. A Magyar Élet- és Járadék Biztosító Intézet mint szövetkezet már körülbelül egy év óta, egy rendkívül előnyös csoportos balesetbiztosítási díjtáblázatot dolgozott ki a cserkészek számára, amelyet a cserkészparancsnokságok egyrésze igénybe is vett és éppen a legutóbbi eset bizonyította, hogy Póka Ervin cserkész a balesetbiztosítás révén kártérítéshez jutott.

Addig is, amíg a cserkészek balesetbiztosítási kérdése véglegesen kötelező formában meg nem oldatik, szükségesnek véljük a Magyar Élet- és Járadék Biztosító Intézet ily irányú táblázatának igénybevételét és erre a legalkalmasabb a mostani idő, amíg a cserkészek táborozása következtében fokozottabb mértékben lép előtérbe a balesetbiztosítás szükségessége.

Felhívjuk ennél fogva a cserkészparancsnokokat, hogy a Magyar Élet- és Járadék Biztosító Intézet mint szövetkezet cserkészcsoportos balesetbiztosítási táblázataival behatóan foglalkozzanak, mert az elvállalt kockázat nagyságának dacára, csak fillérekben jut díjfizetésnél kifejezésre, tehát még a legszegényebb rétegnél sem jelent súlyosabb anyagi megterhelést.

Katholius diákok figyelmébe. Esztergomban az angol kollégiumok mintájára folyó év szeptemberében megnyitjuk a ferences internátussal kapcsolatos reálgimnázium I-ső osztályát. Az intézetbe — amely első ilyenmű nevelő-oktató reálgimnázium lesz a magyar ifjúság számára — csak bentlakó növendékeket vesznek fel. A növendékek nevelését és oktatását okleveles ferencesrendi középiskolai tanárok végzik. — Ellátási díj napi 2,50 pengő. Tandíj 80 pengő. *Előzetes beiratás június 19- és 20-án.* Személyes jelentkezés kötelező. — *Július-augusztusban nyaralóiskola is van* 8—13 éves fiúk számára. Ellátási díj napi 2,50 P. Játék, furdés stb. mellett a fiúkat szellemi oktatásban is részesíti.

Cserkész-tábortűz az eszperantó egyesületben. A Magyar Országos Eszperanto Egyesület budapesti csoportja meghívására a Cserkész Eszperanto Gyakorló Kör tagjai jól sikerült tábortűzet rendeztek *Halmai János* cs.-tisz vezetésevel. A tábortűzet a Magyar Hiszekegy vezette be, majd több fiú eszperanto nyelven ismertette a cserkészlet célját. Magyar és cserkész dalok eszperanto nyelvű előadása, egy kis tréfás jelenet a Magyar Cserkészből szintén eszperantoul, *Szikszy* Endre kuruc dalai és több szavaltat tették változatossá az est műsorát, mely közvetlenségével ismét új jó barátokat szerzett a lelkesen figyelő közönség soraiban a magyar cserkész eszmének.

Egy magyar papot hívott meg az észti kultuszminiszter. Tallinból jelentik, hogy most érkezett oda Cseh Andor, az ismert eszperanto pedagógia módszer előadója, hogy az észti közoktatásiügyi miniszter meghívására az sEzt Tanítók Egyesületében eszperanto nyelvtanfolyamot tartson, melyre a balti országok tanítószolgálatát hivatalosan meghívták. Észtországból Cseh Andor Krakkóba utazik, hogy tíz napos tanfolyamot tartson július végén. Az erdélyi magyar pap tanfolyamára a magyar tanítókat is meghívják. A résztvevők képesítést nyernek a nyelv tanítására. Cserkésztestvéreket is szívesen látnak. (Eszperanto Kurs, Lubicz 34, Krakow.)

Csapatlapok tábori számai. A csapatok házi lapjai mind a tábori élet ügyeivel foglalkoznak. Sok szeretettel, gondval állították össze s küldték be tábori lapjaikat a következő csapatok: 550. Baross, 171. Erdősi Imre, 310. Jókai, a 10. P. A. R., a 4. B. I. K. *(Folytatása az V. oldalon.)*

Csendes bölcseséggel

élvezi a török az életet és erős babkávéfogyasztással igyekszik azt szebbé varázsolni. Meinl II. pörkölt-kávékeverékének a csomagolása a törököt ábrázolja. Meinl II. pörkölt-kávékeveréke rendkívül erős, finom ízű családi keverék.

1/4 kg P 264.

Szerezze meg magának ezt az élvezetet minél gyakrabban. Ezenkívül még 9 különböző árfekvésű keveréket tartunk.

MEINL GYULA RT.

CSAPATOK

nyomtatványaikat,
levélpapírt, csapat-
híradókat, plaká-
tokat

legolcsóbban

leggyorsabban és
legszebben a

GLOBUS

NYOMDÁBAN
VI., ARADI-U. 8.
kaphatják.

Budapest,
1931
július
15.

XII. évf.
14. sz.

MAGYAR CSERKÉSZ

»HUNGARA SKOLTO«

SALUTO AL LA MEMBRARO DE LA X-A INTERNACIA ESPERANTISTA SKOLTA TENDARO! — „SKOLTRATOJ“!

Fratoj, skoltoj de la granda mondo, la filoj de malgranda *Hungarlando* emocie salutas vin!

Ni salutas vin, britaj fratoj, al kiuj ni povas tiel multon danki. Vi donis al ni la rakontojn pri *Robinson* kaj *Mowgli*. Vi donis al ni la genion de *Shakespeare*, kiu jam estas parto de nia nacia literaturo tra siaj verkoj tradukitaj. Kaj vi donis al ni *B.-P.*, kiu instruis al ni la skoltismon kaj skribis per tio sian nomon sur la oran paghon de la moderna hungara historio. Ni salutas vin, char ni konas, admiras kaj amas vin de la momento historia, kiam antaŭ 900 jaroj nia unua regho *Sankta Stefano* akceptis en sian kortegon la fugantajn anglajn reghajn princojn. De tiuj malnovaj tempoj ghis la nunaj tagoj — kaj dumtempe centoj el ni vizitis vian landon, por lerni de la angla spirito — ni montras al vi nian profundan kaj klaran simpation.

Viaj parencoj, la filoj de la juna kaj libera Ameriko fondis la skoltan romantikon kaj la sanan animon de la tendara vivo. Komence de tiu hungara junulo nomita *Pyrker*, kiu kun Norman-maristoj duonmil jarojn antaŭ *Colombus* la unuan fojon estis en Ameriko, ghis la hungara gubernatoro *Lajos Kossuth*, kiun la parlamento de Washington honoris en 1849, kiel simbolon de subpremita, sed ne mortigebla libereco kaj ghis tiu eta lupido, kiu hejme revas nun pri la aventuroj de la indianchefoj kaj pelto-chasistoj: ho, kiom da hungaraj knaboj sopire rigardis tien kun admiro kaj amo.

Ni salutas vin, filoj de nobla Francujo! Via patrujo signifis la kulturon kaj la liberecon jam ankaŭ por tiu *Bethlen*-studento el Transsilvanio, kiu en 1175 studis en la pariza universitato, por kies tombo la hungara regho sendis patrujan teron — kaj aparte trezorojn por helpi la konstruadon de pariza universitato. Post longaj centjaroj nia plej fama poeto: *Sándor Petöfi* — kies flamantaj poemoj entuziasmigis spiti la tiranismon — kaj kies vivon kaj heroan morton sur la batalkampoj per belaj vortoj priskribis via *François Coppée*,

— admiris Francujon, kiel la plej progreseman, homaman kaj demokratan landon de la mondo.

Saluto al vi, polaj fratoj, kun kiuj ni batalis kune dum centjaroj por la samaj sanktaj idealoj, sur la samaj batalkampoj, kiuj al ni kaj al kiuj ni donis reghojn kaj heroojn. La memoro de la *Jagello* kaj *Báthori*, generalo *Bem* kaj multaj aliaj por eterne kunigis niajn fratajn manojn.

Ni salutas vin, germanaj kaj aŭstraj kamaradoj, kiuj portis al ni la Kristanismon antaŭ mil jaroj kaj sciencen dum mil jaroj, kiujn ni dum la samaj mil jaroj defendis kontraŭ la barbarismo de Oriento per nia sangofluo.

Ni salutas vin chiujn el la diversaj landoj, fratoj, amikoj, kian ajn lingvon parolantaj, kian ajn koloron havantaj fratoj el la tuta mondo, pri kiuj ni revis apud niaj tendarfajroj kaj sidante hejme apud niaj libroj kaj *kun kiuj ni volas paroli unu solan internacian lingvon: la lingvon de la frateco kaj de la amo.*

Ni petas nur tion: akceptu vi ankaŭ kun simila frata amo niajn al vi etenditajn korojn. Ni estas la filoj de malgranda nacio, kiu dum mil jaroj devis lukti por sia ekzisto, kaj kiun nomis la plej granda pensulo de nia jarcento: martir-nacio pro la miljara sanga batalado por intereso de aliaj. Ni estas filoj de tragika nacio, kiu volas nun levi sin el la tombo farita de la historio.

Ni, hungaraj skoltoj, volas batali por nia patrujo per la armiloj, kiujn ni ricevis de *B.-P.* Nia blazono estas la skolta lilio, nia militsigno estas la bona civiteco, nia glavo estas la skolta legho kaj niaj kanonoj estas la tagaj bon-agoj. Kaj ni scias, ke batalante kun tiuj armiloj ni militiras samtempe por nia miljara, terure vundita patrujo kaj por la tuta homaro, ankaŭ por vi, kiuj estas same, kiel ni, en la armeo de nia plej alta Sinjoro: *Jesuo Kristo*. Li kaj niaj koroj egale ordonas al ni, ke ni amu vin, kiel nin mem.

Donu al ni vian amikan maldekstran manon, skoltfrataro!

Prof. Dro. Sándor Sik
Kunprezidanto de la Hungara Skolta Asocio.

A CSALÁDI ÖRS.

Ezt a történetet valamelyik vidéki kalandozásomon hallottam. Nem is kések minden felelősséget az ismeretlen elbeszélőre hárítani. Nagyon kedves kaszinó volt; egész napon át szemlél, próbáztatások, előadások és látogatások voltak, bizony elfáradtunk. Jól esett vacsora után a cserkészélet tréfás esetein elszórakozni. De olyan régen történt, hogy nem emlékszem se a színhelyre, se az elbeszélőre. Bár, tudja Isten, mintha ez ma is bárhol megtörténhetnék . . .

*

A mi csapatunkban az a szokás — beszélte barátom —, hogy minden tanév végén a csapat feloszlik. A nagytáborba menőkől megalakul a „Tábori Csapat“, a többi meg bús feloszlottságában betyárkodik végig a nyarat. Összel aztán „újrjelentkezés“ van. Aki nem óhajt cserkész lenni, akár mert megnőtt az égnek az orra, akár mert érzi, hogy kifelé áll a rúdja, az egyszerűen nem jelentkezik. Így sok nehéz ember marad ki fel nem tűnő simán; de a csapat is kihagyhat magyarázkodás kötelezettsége nélkül olyat, aki nélkül éppen még megáll valahogy a csapat erkölcsi egyensúlya.

Nohát volt a csapatom körül egy Forintos nevű nagyon jóképű és kedves fiú. Negyedik osztályba járt. Azért mondom, hogy a csapat *körül* volt, mert már első osztályban is jelentkezett kiscserkésznek, de akkor az anyja kikönyörögte. Addig járt a nyakamra, amíg töröltem; azt mondta „kár volna még az ilyen zsenge gyereket katonának adni“ és ez ellen nem állott meg semmi érvelés. Azóta ez a játék minden évben megismétlődik. A másodikban azt mondta az anyja:

— Ugyis ki kellett adnom a bátyját, hadd legyen otthon, aztán jövőre úgyis már rendes cserkész lehet belőle.

Ugy látszik, úgy „adta ki“ a nagyobbik fiút, mint más a pénzt.

Mikor a harmadikat is elvégezte, valami nagy csata lehetett odahaza. Mert alighogy megkezdte a IV. osztály látogatását, megjelent nálam az anyja. Szigorúan a fogadóóra közepén. Nagyon elegáns, kedves asszony volt, de fel volt olvadva a két fiában. Azt mondja:

— Megigérttem tavaly, hát most meg is tartom. Vegyék be cserkésznek. Hiszen fél lábbal is ember marad még. Én nem bánok már semmit. Aztán a száraz babot és a spenótot ki nem állhatja. Ezt tessék jól megjegyezni. Nagyon okos fiú ez. Hát vigyék. Most már nagy fiú, nem? Igérttem, hát mit csináljak? Csak sok hegymászást ne tessék! Rendes fiú; mosakodni nem szeret, de most már a harisnyát mindennap maga húzza fel. A táborba majd elmehet a szobaleány is, nem? Legalább minden második nap. Mennyibe kerül a tagsági díj? Azért ruhát csak karácsonykor veszek. Hát vigyék, Istenem, hadd veszítsem el ezt is . . .

Keserves sírásba kezdett.

— Azt ajánlom, nagyságos asszonyom — szólaltam meg —, tessék elfáradni egyik összejövételre. Meg tetszik látni, hogy se a jobb, se a bal lábát nem löjjük el.

El is jött az egyik összejövételre. Hideg októberi nap volt.

— Jaj, hát itt vannak? Mikor fűtöttek itt utoljára?

— Csak tavaly.

— Ebben a hidegben vannak? Meghülnek a gyerekek. De kivált a Dödi (mert ödönnek hívták a drágát), nagyon érzékeny. Gyere hamar, Dödi, hiszen máris tele van az orrod.

Ezzel fogta az iruló-piruló Forintos gyereket, agyonbeszélte minden próbálkozást, minden ellenérvet. Hiába kívánta Dödi, hogy legalább hasadna meg a föld és nyelne el a szégyenével együtt, a jó mama ezt is megakadályozta és cepelte, cepelte, meg se állt hazáig. Harsogó kacagás jutalmazta ezt az anyai fogást a visszamaradottak közt: mindenki kitalálta, hogy a se nem lát, se nem hall anya csak ürügyre jött vadászni, hogy megakadályozza a cserkészkedést. Nagy munkába került keresztülvinni a fiúnál, hogy ezért ne bántsák, ne is szóljanak: nem tehet róla.

*

Törültük a csapat jelöltjei közül. Hónapokig nem mert szembekerülni velem. Egyszer a tavaszi cserkészünnepélyen valami intézkedni valóm volt a terem sarkában; a villanykapcsolók körül volt baj. Ott lapult és leste a számokat áhítattal.

— Szervusz, Dödi. Csak gyere közénk bátran, ha nem is engednek cserkésznek. Azért mi belefoglalunk a nagy szeretet-gyűrűnkbe.

Hiába buzdítottam. Nagyon szégyelte az esetét, a következő szám alatt eltűnt a teremből. Elhatároztam, hogy beszéljek az anyjával. Pontosan eljött a legközelebbi fogadóórán.

— Nagyságos asszonyom, a cserkészlet önkéntes munka, nem csalogatunk mi senkit. De most mégis engedje meg, hogy megkérdezzem: miért nem engedi közénk azt a fiút, mikor majd meghal érte?

— De én engedem, a férjem is azt mondja, mért nem küldöm, hát küldeni, nem mondom, éppen nem küldöm, de otthon kárpótolom: különben csak menjen, ha akar, tán csak nem panaszkodott? Tetszik tudni, volt a fiúnak egy nagybátyja, az is öngyilkos lett, olyan szerencsétlen család vagyunk mi, mult héten is leugrott egy cseléd a házunkban, hát félti az ember, mért pusztuljon el olyan nyomorultan, egy ilyen szegény poronty, nem igaz? Csak arra kérem, tessék kicsit kímélni és a babot, meg a spenótot nem tudja megenni . . .

— Mit csinál a fiú tulajdonképpen délután?

— Kérem, csinálunk mi cserkészletet.

— Cserkészletet? Miben áll ez?

— Megtanulom vele a Cserkészkönyvet, hát nem mondom, krinolinót vagy hogy hívják, nem *tudunk*, de főzni tanítottam, a címert is megrajzoltuk és . . .

— Hát nem maga tanul ez a fiú?

— Dehogy, kérem ilyen szegény kicsi gyerek. Minden leckét *előbb én tanulok meg*, aztán együtt tanuljuk: nincs nekem más örömem, kérem, mint ez a gyerek.

— De bocsásson meg, remélem az ételt is megrágja előbb, csak aztán teszi a szájába?

No látom már, nem lehet itt tenni semmit, *feladtam* a harcot. Ezt a gyereket már agyonnyomja az anyai túlzás. Az iskolában azért ment valahogy a dolog, de ezután már én tértem ki a gyerek szomorú tekintete elől. Minek bússítsam még jobban.

Egyszer csak valami gyűlésen találkoztam az apjával. Nagyon kiváló, nagyon elfoglalt mérnök. Összeültünk és terveket forraltunk. — Ezzel beszámoltam arról, hogy mi történt addig, amíg Forintos elvégezte negyedik osztályát és lekerült a nyárra a Balatonhoz.

. . . Jött újra az ősz. Szeptember 20-a, a jelentkezések napja Nagy sürgés-forgás az Otthonban, nagy kacagások. Kettő-három híjján az egész csapat együvé került újra.

Egyszer csak hallom a parancsnoki szobából, hogy süttogás lesz a vidám szóból, mozgás támad, a figyelem magot kap. Tiszt, szervezőtesületi elnök jött? Akkor vigyázzt kiáltottak volna. Szülő? Valószínű. Mindenesetre szokatlan jelenség esett meg. Várom a hírt. Hirtelen kicsattan a taps és éljenzés.

— Éljen Dönci! Nagyszerű, itt a Forintos!

Csakugyan, Forintos jött el jelöltnek jelentkezni. No még éppen idejében. Jobb szeretem, ha harmadikos korban jelentkeznek, 12 éves korban, de ez jó fiú, hamar túlesik a kiképzésen és még jó vezető is lehet belőle. Annak rendje-módja szerint jelentkezett és abból, hogy a fiúk nem nevezték a honi beceneven Dödinek, hanem tisztességesen Döncinek süvegelték, láthattam, hogy becsülik és szeretik.

... Megint eljött a hűvös október, megint vártam a mamát, ahogy beront menteni a fia lábát. Hogy el ne löjjük valahogy. Nem jött. November. No, gondolom, még megérjük azt a csudát, hogy Forintos Ödön újoncpróbát tesz. Dehogy tett, dehogy tett.

November közepén beállított az anyja. Láttam az arcán, hogy nagy, nehéz háborúk dúltak otthon a cserkészlet körül. Az is látnivaló volt, hogy az utóbbi időben nem emlegette a mama a cserkészletet a virágos oldaláról. Hát azért jött, hogy kibeszélje belőlem a fiát. Hogy engedjem el. Engedjem ki. Oldjam fel. Oldjam ki.

— Kérem, alaptételünk, hogy a szülő rendelkezik a gyermekével.

— De ne így, nem akarok haragot.

— De mit kíván, asszonyom?

— Hogy szívesen engedje ki a fiamat. Mindent megkap otthon, nem is értem igazán, *ki bolondította meg annyira ezzel a cserkészlettel*, csak a fiúkkal akar cserkész lenni.

Megértettem, hogy alighanem én vagyok a gyanús arra, hogy megbolondítottam a fiút. Kedvetlenül feleltem ennyi rövidlátás láttára.

— Hát hogyan kívánna, nagyságos asszonyom, kivel cserkészkedjék?

— *Velem!* Mint eddig is, de most már nem akar sehogy se, azért kérem, *parancsoljon* rá, hogy maradjon az én örsömben — felelte élénk természetességgel.

— Miben maradjon meg: pardon, melyik örsben volt eddig? — Azt éreztem, az ájulás környékez, szégyeltem, hogy az ilyen értelmetlen beszéd homoktalajára kerültem.

— De kérem, nekünk megvolt a rendszeres *családi örsünk* eddig és most felbomlott — nem kevés neheztelés hangzott a jó mama hangjából.

— És ki volt az örsvezető? — kérdeztem most már kájjánul. Most megérezttem, hogy nem a sötétségben esem lefelé, hanem világos mezőn vagyok, mosolygó környezettel. Nevettem.

— *Én voltam!* — Olyan nyugodt biztossággal mondta ezt, hogy nem tudtam elfojtani a nevetést. Mind a ketten neveltünk.

— Szóval most örstelen örsvezető? És miben állott a munkája?

Sok részletet mesélt. Hogy vezényelt és Dödi pontosan végezte a mozdulatokat. Noteszt készítettek. Utjeleket, ci-

mert, ruházati szabályokat tanultak. Itt csak a „nagy“ esetet akarom elmondani.

Egyik tavaszi napon hazaront Dönci:

— Anyám, *víziörsöt* szerveztek, engedj cserkésznek jelentkezni.

— Nem baj, kicsi fiam, majd mi is csinálunk víziörsöt.

Hiába volt minden rimánkodás, a találékony anyai szeretet kifundálta a balatoni nyaralást és itt megalapították az „Első Magyar Családi Vízi Örs Szövetkezetet“. Szövetkezet volt, mert a csónakegyletben részjegyeket vettek és így csónakbérletre volt igényük. De hogy működött ez az örs?

— Nem is tudtam, hogy nagyságos asszony ilyen kitűnő evezős.

— Ugyan, ne csúfoljon, hiszen úszni se tudok. Azért mégis és voltam az örsvezető.

— És Dödike, Dödicike volt az örs, nemde? Mégis hogy ment a vízigyakorlat?

— Hát nézze, egészen egyszerű. Vettem egy hosszú spárgát ...

— De az Istenért ...

— Nincs semmi baj. A spárga egyik vége a kezemben volt. A másikhoz hozzákötöttem csónakot. Volt vagy ötven méter hosszú. A parton kabanát állítottam fel, abban fogtam a kötél végét és Dödi evezett.

— Hova evezett? Hiszen 50 méterre egész sekély a víz.

— Nem baj. El tudott jönni a sárból. Ide-oda evezett, egész szép volt.

— Akkor mért szakadt vége?

— Ez az. Egyszer arra mentek igazi cserkészek sok csónakon, azok nevettek rajta. Most már nem akar az örsömben maradni.

— Szóval kilépett az örsből?

— Ki, végleg. Tessék megparancsolni, hogy lépjen vissza.

— „A cserkészlet legfőbb ereje, biztosítéka az önkéntesség!“ — idéztem a cserkészkönyvet.

Elváltunk. Forintost nem lehetett megmenteni az anyai kártevés elől. Kilépett, úgy került szegény mindnyájunkat az év végéig, aztán más iskolába ment. Az anyai örs megszűnt, az egyetlen örsi tag cserkészkedése vágyódássá finomult. Amikor visszagondolok erre a mamára, gondolatban kalapot emelek a végtelen erejű anyai szeretet előtt. Meghatottság nélkül nem lehet emlékezni róla. Kivált, ha az ember hallja, mi történt a fiúval?

— Csak nem esett baja?

— Addig rimánkodott, amíg korcsolyázni engedték. Rettenetes elővigyázatok között ment el az első leckére. Mert addig szó se lehet szabad futkározásról, amíg mindent meg nem tanult. No, megy lefelé a lépcsőn, megcsúszik, elesik és eltöri a balkarját. Nagy gyógyítás. A kart ferdén illesztették össze, újra el kellett volna törni, az *anya* nem bírta el ezt a fájdalmat, most félbena a karja.

Nehéz lenne eldönteni, mi jobb, nagyon vigyázni vagy nagyon magára hagyni a gyereket. Dönci mindenesetre kilépett, bár azóta alighanem már segédörsvezető lehetett volna.

Temesi Győző.

Egy szép táborhely. Ausztriai mozgótáborból.

HÓKUSZPÓKUSZ A CSODADOKTOR.

Mi adtuk neki a doktor Hókuszpókusz nevet. Saját maga így hirdette:

Prof. MISMÁSY ALAJOS, AZ ÖSSZES TUDOMÁNYOK DOKTORA, természetgyógyász és homopata.

A falragasz mindenfelé megjelent a városban. Utcasarkon, oszlopon, üres házfalakon, boltok kirakataiban, mindenütt MISMÁSY doktor hirdetését olvashatta az ember kék, sárga, piros és sötétlila színekben. Tarka sátra pedig ott fehérlett a piactéren. Előtte egymást taszigálták a bábák kíváncsiak, akik a sátorra pingált különféle ábrákat bámulták. Óriási plakátok hirdették azt is, hogy MISMÁSY ALAJOS doktor mi mindent meg tud gyógyítani, a tyúkszemtől a napszúrásig. A fogfájástól a hascsikarásig. Hosszú oszlopot töltöttek meg azok a betegségek, amelyekből az emberek Prof. Mismásy útján már kigyógyultak. A sátor oldalsó fala pedig ki volt tapétázva — hálátmondó levelekkel.

Cinkével sétáltunk aznap délután és ép Bukfencről beszélgettünk, akinek anyukája már régóta beteg. Ha Bukfenc el tudná küldeni anyukáját valahová messzire, délvidékre, ahol örök a napsugár, — de hiszen Bukfenc még kis fiú, legföljebb ha néhány pengőt keres egy hónapban leckeadással és anyukája özvegyasszony. Rokonuk, barátjuk nincs. Szomorúan beszélgettünk erről, mikor az egyik utcasarkon Bukfenc beléncakadt. Máskor vidám, csillogó szeme most búsan nézett.

— Mi a baj, Bukfenc? — kérdeztem.

Megállt és a földre bámult.

— Sok minden, Pali bátyám. Anyukám most hallott erről a Mismásy doktorról és elküldött, hogy . . .

— Csak nem akarja magához hivatni?

— Nem, de egy üveggel vinnék a „Csodaszer“-ből, amit Prof. Mismásy árusít. Öt pengő egy üveg. És ez az utolsó öt pengőnk ebben a hónapban. Le akartam beszélni anyust, de mióta beteg, olyan könnyen izgul. Pedig . . .

Cinkének fölcsillant a szeme.

— Menjünk el Bukfencsel, jó?

A sátorbejárat fölött színes lampionok ragyogtak. Előtte emelvény-féle állott s azon most három lány táncolt. Ide-oda rugdosták a lábukat valami zavaros muzsikára. De a mi kisvárosunknak igen nagy eseményt jelentett még az ilyen szálnalmas valami is — halomra gyűltek a szájtátók.

Öles fiatalember állt aztán az emelvény közepére és rikoltva jelentette be:

— Most pedig megkezdődik Prof. Mismásy nagyszerű tudományos előadása. Belépődíj nincs, tessék befáradni!

Mi is besodródtunk persze a tömeggel és leültünk a durván összerótt padokra, amelyeken vagy száz ember számára volt hely. Mind el volt foglalva. Hátral a sátor bejáratánál még álltak is, akiknek nem jutott már ülés.

Marhakolomppal csöngettek és a karbidlámpák fényében, amelyek itt kis színpadfelét világítottak meg; egy magas, sovány, karvalyorrú, zöldszemű férfi jelent meg. Válla kicsit előrehajlott, karja lengett a teste mellett, miközben beszélt. Ez volt Prof. Mismásy, vagy ahogy Cinke morogva megjegyezte: „Doktor Hókuszpókusz“.

Prof. Mismásy fogékonyan tudott beszélni. Először udvariasan üdvözölte az összes jelenlevőket, „a szépreményű nőihölgyeket, és a mélyen tisztelt „férfiurakat“, aztán

— Amit mondok, nem csalás, nem ámitás — harsogta, — hanem színigazság. Évekig tartott kutatómunkám az őserdő közepén. Jártam Yucutanban és jártam Ofirban is. Tengerek mélyén, erdők sűrűjében kerestem a csodaszer. Régi pergamenten olvastam, hogy valahol kellett élnie egy

néptörzsnek, amelynek birtokában van a főcsodaszer készítésének titka. Ez a néptörzs a kvak-kvak-törzs, amely Dél-Afrikában él a Nilus forrásvidékén.

(Nem is tudtam, hogy a Nilus Dél-Afrikában van! — sottogta Bukfenc, aki jól értett a földrajzhoz.)

Prof. Mismásy nem zavartatta magát.

— A kvak-kvak törzsfőnökével sikerült jóbarátságot kötnöm. Annyira megbarátkoztunk, hogy eljött velem Európába. A törzsfőnököt mindjárt be fogom mutatni. Ő is bizonyítani fogja, hogy az a szer, amelyből egy üveggel a kezemben tartok (és magasra emelte a sárgásbarna üveget), hogy ez a szer az igazi főcsodaszer, amely minden betegséget meggyógyít, minden fájdalmat elmulaszt és minden bánatot megszüntet.

Pillanatig csend támadt. Prof. Mismásy hátraszólt a függöny mögé.

— Tvamaszi!

Libbent a függöny és csaknem félelmetes alak jött elénk. Dióbarnaszínű óriás, hosszú befont hajjal, kék vörös sávosan barázdázott arccal. Testét hosszú állatbőr borította, kezében nagy lándzsát szorongatott. Inkább ugatásszerű hang, mint emberi szó jött ki torkából.

Prof. Mismásy rámutatott:

— Ez itt Tvamaszi, a kvak-kvak törzs főnöke, a főcsodaszer titkának őrzője. Így van Tvamaszi?

A barna óriás bólintott. Mély csend támadt megint. Prof. Mismásy folytatni akarta a népbolondítást, amikor vékony, de éles hang szólalt a sötétben. Cinke hangja:

— Ujjé, ezt a négert már láttam a vurstliban!

Nevetés támadt, itt-ott izgatott hangok érdeklődtek, hogy mit is mondott. Prof. Mismásy összeráncolta a homlokát a zöld szemét ránkmeresztette. Így bizony ijesztőnek látszott.

— Hogy merészel ilyet ráfogni? — szólta le a közbeszólot.

Nem ösmerte Cinkét. Mert Cinke fölállt és harsányan mondotta:

— Igenis ezt a hosszú négert már láttam Pesten, a vurstliban. De akkor másképp hívták. Ő volt Svare, a négerindian, aki ezt hirdette, hogy egy bűvár a víz alatt, esz, isz, olvasik és írja.

Most már sokkal többen nevettek, de Prof. Mismásy kiabálni kezdett:

— Ez olyan rágalom, amelyet Tvamaszi nevében ezenel visszautasítok. Ő egyenesen Dél-Afrikából jött velem együtt és aki azt tagadja, az ostoba! Most pedig kérem, aki óhajt a főcsodaszerből, szíveskedjék a pénztárhoz fáradni, hol csekély összegért kaphat belőle egy üveggel.

Zene hangzott föl, hogy elnyomja a zsbongást.

Mindenki kifelé tódult. Mi is. És bár a „csekély összeg“ nem volt olyan csekély, mégis elég sokan vásároltak. Odavándorolt Bukfenc utolsó pénze is. Mi szomorúan indulunk hazafelé.

— Én pedig hadat üzenek ennek a Hókuszpókusznak — jelentette ki Cinke.

— Veled tartunk — mondtam.

— Kikergetjük a városból — lelkesedett Cinke — Tvamaszival meg a főcsodaszerrel együtt ezt a kuruzslót.

Valami jómadár ravaszul megtévesztette a megyeszékhelyen a hatóságot és hazug ürüggyel szerezhetett Prof. Mismásynak árusítási engedélyt, mert különben ilyen városi komédiára mód se lett volna.

Elszaladtunk Frici bácsihoz, a körorvoshoz. Megkértük, vizsgálja meg a „csodaszer“-t.

A vizsgálat persze minket igazolt. Nem volt abban a kotyvalékban semmi más, mint egy kis víz, egy kis kamillatea-oldat meg valami keserű por.

— Még annak se csodaszere ez, gyerekek — mondotta —, aki hisz benne. Pedig a hit sok mindenre képes!

Frici bácsinak elmondtuk tervünket és akkor mosolyogva szólt:

— Próbáljátok meg. Ugy talán jobb, minthogy a csendörök viszik el hirtelenében és a tudatlan nép még azt találja hinni, hogy ártatlanul üldözik azt a Prof. Mismásyt.

Most már volt fegyverünk. Odaálltunk harmadnap is a sátor elé. Prof. Mismásy mérgeiben elvörösödött, amikor bennünket meglátott és Cinkét megismerte. De mégis leültünk a sátorban.

Az előadás ugyanúgy folyt le. Csak a végén történt valami új.

— Itt van most egy nagyszerű alkalom, hogy a főcsodaszerelemek hatását bizonyítsam. Kérek valakit, aki kopasz . . . Tessék jelentkezni!

Fölállt egy kopasz ember. Síma koponyáján nem volt egy szál haj sem.

Prof. Mismásy felinvitálta a színpadra.

— Most bekenem a fejét ezzel a csodaszerelemmel.

Üvegből pár cseppet öntött a tenyerére és dörzsölni kezdte a kopaszember fejét, aki először savanyú képet vágott, de aztán megadta magát sorsának.

Prof. Mismásy összefonta karját a mellén.

— Most tessék befáradni a sátor végében lévő szárító- és üdülőhelyiségbe . . . Csak egy percre.

A kopasz ember eltűnt. Egy-két percen át a zene szólt, Prof. Mismásy hirtelen csöndet intett és hátraszólt:

— Tessék visszajönni.

Mindenki ámulni kezdett. Mert a színpadon dús, csillogó fekete hajjal állott az ember, aki az előbb fénylő, síma koponyájával távozott. Maga is csodálkozva tapogatta hirtelen nőtt hajzatát.

— Tessék! — biztatta diadalmasan Prof. Mismásy a népet — tessék meggyőződni róla, hogy nem ámtítás. Tessék meghúzni.

Cinke két ugrással ott volt a színpadon s bele csimpaszkodott a volf kopasz hajába. Olyan nagyon, hogy az felordított. Cinke meghajolt és lejött. Halkan mondta:

— Igazi haj volt. Nem értem!

*

Este még sokáig dolgoztunk, mert hiszen sok mindenre kellett gondolni. Cinke haditerve nagyon biztató volt, de könnyen kudarc lehetett a vége, ha nem vigyázunk minden apró részletre.

Másnap délután a piactéren Prof. Mismásy sátrával szemben másik nagy sátor bejárata fölött gyultak ki a

lámpák. Plakátok hirdették: „DOKTOR ZSEBVAGÓ CSU-PACSEL. AZ ÖSSZES LÉTEZŐ ÉS NEMLÉTEZŐ TUDOMÁNYOK FŐDOKTORA, FEJ- ÉS ZSEBSEBÉSZ. A CSAVARGÓK VILÁGSZÖVETSEGÉNEK ELNÖKE és azt, hogy az EGYETLEN, HIHETETIEN ÉS MEGSEMFOGHATÓ legfőbb CSODASZER“ csakis itt kapható, sehol másutt.

Először nem volt közönségünk. De amikor nyolc farkaskölyök megjelent a dobogón s tüzes csárdást táncolt — már akadt pártucát bámész, aki inkább a magyar muzsikát hallgatta, mint az idegen nyekergést. Édesapám ferencjózsef-kabátjában nagy zöld pápaszemmel megjelent Cinke. Rikkantó szónoklattal invitálta befelé a népet. Ingyen, sőt még ajándékot is adunk. A LEGFŐB CSODASZER első üvegét mindenki ingyen kapja.

Először csak húsz ember ült bent, de amikor Cinke hangosabban kiáltottak át Prof. Mismásynak, hogy álljon ki vele távhazugsági versenyre, az emberek nagyrésze átjött hozzánk, hogy megnézze, mi van itthon. Először nem értették meg a tréfát, de aztán egy-kettőből kiszakadt a nevetés, hamarosan félremagyarázták, hogy mit is akarunk és hogyan akarjuk . . .

Prof. Mismásy hiába üvöltözött a tér másik feléről, a mi sátrunk megtelt. Cinke lépett ki és tréfás beszédben elmondta a CSODASZERT. Mégpedig a SE-HOL-SINCS ország tartományában. Ott élt a NEH-ID-EL néptörzs és annak törzsfőnöke most eljött, hogy bizonyosságot tegyen a CSODASZER valódisága mellett. Eddig kétséges volt a siker, mert egy-egy kételkedő felkiáltás, csúf szitok elárulta, hogy Prof. Mismásy bérencei is vannak a közönség között — de amikor Dádé zsírosan,

barnán remegő pocakkal mint NEH-ID-DEL törzsfőnöke kilépett és varázstáncot járt, kitért a taps és a kacagás. Végén Cinke leleplezte Prof. Mismásy kotyvalékát. Az emberek nevetve vették át a „CSODASZERT“ — málnaszörp volt benne, magunk gyártottuk, Cinke papája adta a gyógyszeres üveget a patikából. Dr. Mismásy rájött, hogy jobb lesz, ha gyorsan abba hagyja a komédiát . . .

*

A pályaudvarra kikísértük. Két furcsa alak is követte: az egyik kopasz volt, a másik dúshajzatú! Amellett úgy hasonlítottak egymásra, mint két tojás. A csodásan meghajásított férfi ikertestvére volt az előbbinek.

Prof. Mismásy akkor már nem önszántából utazott. Elzsuppolták, vagyis toloncúton, őrizet alatt ment a megyeszékhelyre.

A dutyiba.

Ez itt Tvamaszi, a kvak-kvak törzs főnöke.

Magyar hiszekegy. Hungara Kredo.

Kredas en unu Di'
Lando en unu mi,
Kredas en triumfa Dia eterna ver',
Kredas, kredas, kredas Hungarlandan restaron sur pra-ter'.

La Piedsigno de B.-P.-en la Skolta Parko.

(B. P. lányoma a cserkészparkban.)

Inter la 5-a kaj 8-a de Majo 1928 vizitis nin B.-P. kaj lian piedsignon ni eternigis en la skolta parko. Ghi servas nun por enhavi trinkakvon por birdetoj. Eksterlandaj frattoj, rigardu la piedsignon!

CSAPATLÁTOGATÁSOK.

Déaványa. Ipariskola. A fiúkból csak egy párat láttam, de annál bővebben tárgyaltam a vezetőkkel, hogy a felmerülő nehézségeken jótanáccsal átsegítsem őket. Örülök, ha a csapatlátogatásaim elé valósággal feltornyosulnak a kérdések. A vezetők részéről pedagógiai, módszertani kérdések, de minden más is, ami igazi cserkészélet.

Fiúk, tudom, nektek is van kérdezni valótok, csak rendszerint éppen akkor nem jut eszetekbe, amikor köztetek vagyok, azért jegyezzétek és gyűjtsétek kérdéseiteket. Persze engem is érdekel minden szép munka, a csapat s az őrsök belső élete, szokásaik, no meg a csapat-különlegességek.

A református egyház csapatát is meglátogattam, jól töltötük el az időt. Vezetőjük régi cserkész, s azért remélem, hogy mindkét csapatnak segítője lesz. Fiúk, a Ti csapatotok most alakult, azért úgy ápoljátok egymás között mindjárt a munka kezdetén az igazi cserkésztestvéri viszonyt, mint ahogy igazi cserkésztestvérekhez illik, hogy minden akadályt leküzdve együtt építhessétek Déaványán a cserkészélet igazi jóhírét. Azokban a kisebb közösségekben, amelyekben már legalább 2-3 csapat van, a fejlődés biztosítására nem mellőzhető a havonkénti, vagy kéthavonkénti közös vezetői megbeszélés, a felmerült közös ügyek elintézésére. De még szükségesebb, hogy évenként egyszer-kétszer a csapatok is közös kirándulást vagy ünnepséget rendezzenek, a lelki kapcsolatok erősítésére.

Zalaegerszeg. Sajnálom, hogy kirándulásaik miatt csak a gimnázium csapatát láthattam. A 71. sz. „Zrinyi”-gimnáziumi cserkészcsapat otthonát ismételtelen megtekintettem. Ezt a nagy helységet ügyesen osztották részekre — kifeszített sátorlappal — a fiúk. Az egyik ilyen fülkében egy gyalupad áll, amelyre a fiúk nagy elfoglaltsága miatt nagyritkán van szükség, pedig kár, hogy nem jut több idejük a kézügyesség gyakorlására, ami a szellemi munka után pompás fölfrissülést jelent. 11 éve működik ez a csapat és ezt az időt nagyszerűen kihasználta: jól fejlett őrsi élete van, ami az önállóságra nevelésnek, s a jó cserkész munkának alapfeltétele. A jó őrsökhöz azonban jó őrsvezetők is kellenek, s a 91. sz. Zrinyi-csapat azokat sem nélkülözi. Sok csapatban nagyon hamar adják meg az őrsvezetői megbízást, pedig annak kiérdemléséhez hosszú idő szükséges, amely

alatt alapos gyakorlati tudásra kell szert tenni, de elsősorban mintaszzerű cserkészéletet kell élni.

Az udvaron zajlott le a csapat ünnepélye. Kicsinyek és nagyok vezényszóra keményen, s az „oszolj”-ban és önálló feladatok elvégzésénél is fegyelmezetten és kedves közvetlenséggel mozogtak. Nem dicséret ez, utóvégre a cserkész, ha nincsen szem előtt, akkor is cserkész módon viselkedik. Az ünnepség minden száma a cserkészélet egy-egy mozzanatát mutatta be és ezért volt sikere. Nehéz mindig ilyen programot találni és ki-gondolni, de a cserkészünnepségeken mégis ezeknek kell dominálni. A többi szám pedig, ha nem is kifejezetten cserkész tárgyú, de feltétlenül cserkészszellemű legyen.

További jó munkát kívánok a csapatnak, az öregeknek pedig sikeres szép regős utakat Göcsejben, meg máshol is.

Pünkösdkor nagy csapatösszevonásokat láttam, ezekről itt nem számolok be, de leírom egy megfigyelésemet.

Nagykovácsi határában az erdőbe vezető székérút mellett egy foltozott ruhás szegény öregember ült az árok szélén és csendesen pipálgatva állandóan egy ponton nyugtatta a tekintetét. Ahová nézett, az úton 50-60 cm távolságra egymástól cserkészkalap nagyságú tölgy lomb-rakás feküdt és mindegyiket egy nagy kö nyomta le, valószínűleg a szél ereje ellen. A három lomb-rakást a hangyák ezrei rajzolták körül és telehordták a tojásaikkal. Beszélgetni kezdtem az öregemberrel, aki elmondta, hogy ilyen módon termel hangyatojást, mert hetenkint átlag négy-öt literre valót hordanak össze a hangyák, amit ő a mádkereskedésben elad.

Egy egész héten keresztül figyelni és vigyázni a hangyák munkáját, s egy liter hangyatojásért 80 fillért kap.

— Keserves kenyér ez, uram! — mondta az öreg, — mert egy héten legfeljebb 3.20 P-t, néha négy pengőt keresek.

En meg arra gondoltam, hogy az ember nem nagyon sokat törődik az embertársával, de a jó Isten mindenkin segít. Megkérdeztem még, hogy mi a család a tölgy lomb alatt, de arra már csak olyan érthetetlen és bizalmatlan morgás volt a válasz. Szegény, üzlettrontó vetélytársat sejtett bennem.

Fiúk, mindig nyitott szemmel járjatok és mindent figyeljétek meg, mert a megfigyelés a színe, veleje és alapja a cserkészéletnek.

vitéz Faragó Ede.

A TÁBORTŰZ.

Az V-ik cserkészkerület elnöksége kiadta a kemény parancsot, hogy május hó 3-án Hódmezővásárhelyen tartandó tisztgyűlésen mint vezető tiszt én tartsak egy legfeljebb húszperces előadást a tábortűzről.

Elgondolkoztam! Cserkésztestvérek előtt kell tartanom ez előadást, akik számtalanszor résztvettek egy-egy jól sikerült tábortűzön, akik mindnyája elolvasta dr. Sztrilich Pál táborozási, vitéz Faragó Ede Táborozási segédletében, a Magyar Cserkészben sok kiváló cserkészíró testvér pompás, színes leírásában azokat a gyönyörű gondolatokat, amelyek a tábortűzek vezető eszméi. Mit is tehetek én még ezekhez? Tudok-e újat, szépet, még el nem hangzott újdonságot, hozzájok méltó gondolatokat mondani? Vajjon kiegészítésre szorul-e az ő gondolatokkal teljes útmutatásuk?

Végre megállapodtam abban, hogy nem mondhatok semmit, ha csak ismétlésbe nem akarok bocsátkozni.

Mert azt fel sem tehetem, hogy az előbb említett dolgokat nem olvasta volna valaki a cserkésztestvérek közül.

Más egyebet mesélek el nektek, ami szorosán összefügg e tárggyal, de mielőtt hozzákezdénék mesémhez, mégis ide íkhatok egy-két saját gondolatot is, amellyel röviden akarom meghatározni a tábortűz lényegét.

Mindenekelőtt azt akarom leszögezni, hogy a tábortűznek csak eszméi lehetnek, de normái, sablonos műsor-patentjei nincsenek. Az idő, alkalom, hangulat, résztvevők együttrézése teremtik meg az igazi tábortűzet s azt előre merev formák szerinti keretek közé ékelni nem lehet.

Épen azért az olvasott, hallott és tapasztalt sok szép és kedves alkotó elemeit nem akarom én előttem felsorakoztatni; csak egy rövidke meghatározását kísérem meg a tábortűz tartalmának.

Azt a lelki szükségéből fakadó, ősrégi magyar ösztönös szokáson alapuló társas együttléte, mely egy fáradságokban el-töltött nap éji pihenőjére készíti elő a fáradt testet és a sok új hatással telített lelket, nevezem tábortűznek.

Vacsora utáni szieszta, a napi események megbeszélése, a szabad természet fűszeres levegője villanyozó hatásának egy-egy

dévajkodásban kirobbanása, a zsongó idegek lecsillapítása, emlékezés a távollevő szeretteinkről, emlékezés a messze mult di-csőségéről, elkövetett botlásainak elismerése, a jövő kiterve-lése és a Mindenható iránti mélységes hála és imádat megnyi-ltkozása, mind részei a tábortűznek.

Ime röviden ezek azok az elemek, amelyekből mint alkalom-szerű motívumokból tevődik össze egy mondvacsinált, de jól átélt tábortűz.

Ugy-e nem mondtam újat, tudjátok ezt mindannyian, hisz magyar emberrel együtt született ösztönös szokás ez.

És most hagyjuk el az elméletet s elő az emlékezettel, kérlek, ajándékozzatok meg egy kis figyelemmel, elmondok három olyan tábortűzet, amelyek között 10-30 év különbség van s amelyek tényleg az én életemben előfordult számtalan között is kivételes helyzetet foglaltak el.

Az első visszanyúlunk gyermekkoromba.

1878 május havába száll vissza emlékezetem Rába-hídvégre, a Dunántúlra. Nyolc éves fiúcska voltam még akkor. Vasárnap délután május hóban felkerekedett a társaság. Szülőim s apám hivatalnoktársai, hogy elmenjünk halászni, rákászni a kedves, kanyargós Rába folyóra.

Kocsin mentünk s mindenki vitte az egész családját. Voltunk gyermekekkel együtt vagy huszonöt.

Oh, áldott nap sugaras ég, selymes, zöld füvű rét, himes pil-langók szállása, tarka, színompás virágszőnyeg, csalitos rába-parti füzes, madárdal, csillogó víztükör. — Valóságos tündér-világ, soha el nem feledlek.

Ünnepi halleluja dicsérte lelkünkben a Mindenhatót, aki mind-ezt megadta nekünk. Vidám dal, fürge játék után komolyabb munkához láttunk.

A férfiak halásztak és rákásztak. Ott láttam először a tapo-gatót, ott a rácsát. En a rákászokhoz voltam beosztva. Kétféle-képen fűzték azt. Az egyik, a fiatalabbja, bement a vízbe és parti lyukakból húzta ki a rákot, az öregebbje meg rácsával rákászott. Mi, gyerekek, szedőnek voltunk beosztva, meg béka-nyúzóknak. A szedők a fogott rákot csalánal lazán megtöltött zsákokba dobálták bele, ahol azok elevenek maradtak. A nyú-

zők békát fogtak és azokat lenyúzva, kötötték fel a rácsákra rák-csaléteknek. A nyúzás furfangos mesterség volt. Az ember megfogta a béka egyik hátsó lábának a kis körmét s egy rántással lejött a béka hasfelőli bőre, a másik rántással a hátfelőli. A rácsa egy 20—30 centiméter átmérőjű drótkarika volt, amely zsineggel volt hálóra befonva. E kerek hálót három hosszú zsineggel egy hosszú rúd végére függesztették fel s úgy bocsátották a vízbe, azonban előbb egy nyúzott békát kötöttek a rácsa közepére.

Az átlátszó vízben látni lehetett a fenéken lévő rácsát. Lomhán jöttek a rákok a csalétekre, mikor már 2—3—5 is volt rajta, akkor szép lassan emelték ki a rácsát s amint az a vizet elhogyta, egy erőlyes lendítéssel lökték ki a part fűvére. Mi aztán a lepotyogó rákokat szedtük össze és tettük a csalános zsákba. Volt olyan eset is, hogy két-három zsák rákot fogtunk.

Ilyenkor minden hivatalnok-család ráklevest evett másnap.

Ezután megfürdött az egész társaság. Utána a nagy férfiak métáztak. Mi, gyerekek fogócskát, körrotát játszottunk. Az asszonyok meg készítették a jó halpaprikást.

Korán volt a vacsora. Utána meghívó-sódott az estére hajló idő s tábortüzet gyújtottunk. A szűnyogok ellen is jó volt ez.

A nagyok beszélgettek, mesélgettek, nótáztak. Mi meg hallgattunk. Kedves, közvetlen módon tárgyalták meg a napi eseményeket, megbosszantgatták, ki hibát követett el, megdicsérték, aki jól megállotta helyét. Édesapám, ki a 48-as szabadságharcban tüzértiszt volt, mesélgetett a régi dicső harcokról, sok szenvedésről, Világos gyászáról.

A hangulat lassan áhítatos csendbe ment át, melyet csak a békák kuruttyolása, tücskök ciripelése, a vízre szálló madarak rikoltása tört meg. Mi, gyermekek, ekkor már elszundítottunk. Ekkor a társaság felcsehelt, minket is felraktak édesanyánk ölébe, lábához, illatos széna közé, ahol folytathattuk álmainkat. Hazaérve egy kedves délután aranyos emlékeivel álmotunk át az éjszakát. Haj de jól emlékszem, milyen volt álmosan elmondani az esti imádságot, a „Miatyánk”-ot és egy elmaradhatatlan rövidke fohászt. „Én lefekszem én ágyamba, lelki, testi korporsómba, ámen.”

A második már ifjúkoromra esik és 1888. év július hónapjában esett meg velem. Már kezemben volt egy diploma, de mint-hogy tovább akartam folytatni tanulmányaimat, nem folyamodtam állásért, de pihenni akartam a szünetben az iskolai év fáradozásait. Ekkor már szüleim Budapesten laktak a nagy közházak között és én úgy vágytam a szabadba. Egy fogadás is kötelezett az utazásra. Abban fogadtam, hogy Budapestről gyalog megyek el Zilahra rokonaim látogatására. Meg is tettem az utat öt és fél nap alatt s ott megpihenve még megtöltöttem azt Miskolcig, onnan tovább Munkácsig, ahol nővérem óvónő volt.

Ezen az úton éltem át ismét egy kedves tábortüzet.

Mezőtúr és Dévaványa közötti zombikos legelőn bandukoltam a forró napsütésben, ahol többször játszott velem a családka délibáb. Pusztá, sík terület, csúszós, zombikos talaj nehézzé tette utamat. Alkonyatra fordult az idő. Egyszerre sötétedett. Holdvilág nem volt és csak az ég millió csillaga gyönyörködtetett. Semmi, sehol. De mégis néha messziről egy-egy birkabégetés hangzik. Nini, ott valami tűz csillan meg az éjszakában.

Fáradtan vonszolom felé lábaimat. De hamar megelevenedtem. Öt hófehér juhászkutya termett előttem és bizony nem szégyenlem bevallani, hogy alaposan megrebbentem, mikor nagy acsarkodással körülfogtak.

Nem volt nálam csak egy kis felöltő kabát és egy vékony nádpálca.

Hát hiszen mindenféle trükköt megpróbáltam lecsillapítá-

sukra, de csak nem hallgattak szavamra. Végre is szégyen ide, szégyen oda, én bizony harsányan el kezdtem kiáltozni a tűz felé, hogy ha Istent ismernek, mentsenek meg a kutyáktól, mert szétszednek.

Egy éles fütty és a cerberuszok egyszerre otthagytak engem s oldalogtak a már nem messze lévő tűz felé.

Négy juhász volt a tűz mellett. Egy öregebb, hatalmas bajuszos juhász és három fiatalabb bojtárja. Egy szekér volt velük, amelynek lovai odakötte ropogtatták a szénát. A hátsó két kerék küllői közé egy petrencerúd volt átdugva, melynek végén bogrács függött a tűz fölött, amelyben akkor főzték a kitünő lebbencslevest.

Mikor 'csés jövestét kívántam, szívesen mondták rá az adjon Istent. Megkérdeztem, mi járatban vagyok. Már csak az öreg. Mert, amint láttam később, csak annak volt szava, a fiatalabbja csak akkor szólt, ha kérdezték. — „Hát az ifjú úr mi járatban van erre mifelénk.” — Én aztán elmondtam röviden, ki vagyok, mért jövök erre.

— Hát ifjú, most már ne is menjik tovább, el tanál tivednyi a setítben, maraggyik csak velünk virradatig, majd csak el igazítjuk.

Megköszöntem a szívességet és odacsatlakoztam a főzéshez. Lebbencslevest főztek. Ott tanultam meg, hogyan készül ez az ízletes, tápláló léféle. Hogyan eresztették a zsírt a szalonnából. Hogyan piritották meg a zsíron az acskóból kivett száraz, őszetördelt tészta. Hogyan paprikázták, sózták és eresztette fel az egészséget, s mikor felfőtt, micsoda pompás leves gözölgött a bográcsban, melynek tetején ott úszkált a rozsaapiros töpörtyű.

— Eriggy má, készíts el mindent. — Erre az egyik bojtár előszedte a subákat, abból összehajtogatva ülőhelyet csinált, mindenikre rátett egy hatalmas karaj kenyeret és egy bádognalant. A közepibe tették a bográcsot és mi körülültük azt. Mindenik levette kalapját és magában felfohászkozott, aztán csak úgy more patrio kanalaztuk az inycsiklandozó levest és haraptunk közben egy-egy jó falás kenyeret. Meg se állottunk, míg csak fenekére nem értünk. Vacsora közben egy szó nem sok, de annyi sem esett. A soros bojtár elvitte a bográcsot, kiöblítette kevés vízzel, melybe beleszórt a kenyérhéjat és megmaradt kenyérdarabokat, ezt kiszórta a kutyáknak. Kitérőlte a bográcsot és az evőkésztséget elrakta. Addig a másik bojtár shevertette a subákat és körülterítette a tűz körül, amelyre lehevertünk, úgyhogy oldalvást egész körülfogtuk a tüzet. Közben az tűnt fel nekem legjobban, hogy hol az egyik, hol a másik böffentett jó hangosat.

Az öreg meg is kérdezte, hogy tán nem jól esett a vacsora. Dehogy nem, mért gondolja. Hát még nem is böffentett utána. Mondok, nálunk nem szokás az.

Ránkborult a holdvilágnélküli gyönyörű csillagfényes alföldi égboltozat. Belenézünk a tűzbe, nagyokat hallgattunk. Az öreg néha szólalt meg, utasítást adott a holnapi napra, korholva a napközben elkövetett hibát, mulasztást.

Azután mesélt nekem a csillagokról, meg Ruzsa Sándorról, aki csak tisztoságos embőr volt, mer a szegínyt mindig pártulta.

Végre a tűz már csak pislákol, egymásnak nyugodalmas jó itcákat kívántunk s mindenki beburkolódzott a subájába. Én is az én vékony felöltőmben. Bizony, megborzongtam az Alföld hűvös éjszakájában. Egyszer még feléreztem, mikor az öreg egy nagy báránybőrös bundával, amit a kocsiról szedett le, betakart s olyan jóízűen elaludtam, hogy a nyáj mozgolódására és a kutyák ugatására ébredtem fel.

*

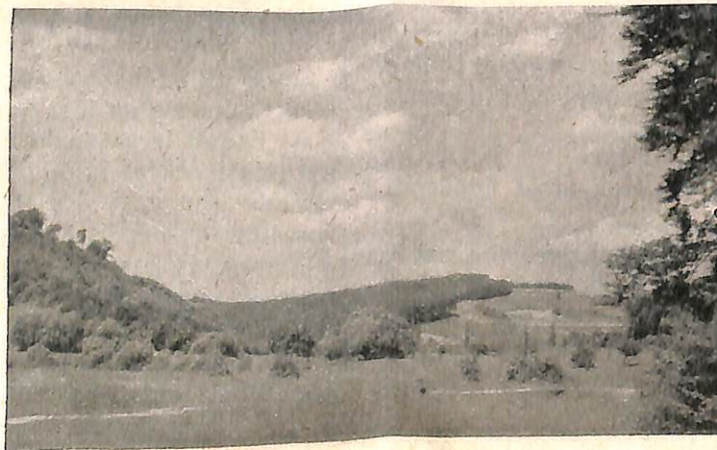
Most ugorjunk az idő kerekén egy nagyobbra. Harminc esztendő, mikor már férfikorom teljében Kevevárán voltam polgári iskolai igazgató.

Szombat délután mentünk le családommal és egy jó barátom családjával a Ponyavica partján a dunaparti füzesekbe halászni.

Tábortűz.

Tendara fajro.

Mecsek. A mélyvölgy bejárata.

El la Mecsek montaro. Enirejo de la Profund-valo.

(Zsabokovszky felv.)

Ketten voltunk felnőtt férfiak, két asszony, egy idősebb lány, két fruska és két tanuló fiú.

Mi, férfiak, horoggal halásztunk a Dunán, ahol könnyen lehetett fogni harcsát, pontyot, keszeget, domolykot és kékes ont.

Az asszonyok készülődtek a bográcsba főzendő vacsorához. A lányok földi szedret, no meg virágokat szedtek. A fiúk teknősbékát s készítettek igás szekeret s abba fogták be azokat. Közbe egy kis baleset is történt, Sanyi fiam megcsúszott a kubik gödör szélén és ruhástól belecsúszott a posványos vízbe. No, be nem fulladt, de a ruha bizony pocsolyaszint kapott. Hát aztán annyi baj legyen. Levetközött, a Dunában kiöblítettük a ruhát, a napon megszáritottuk és el volt intézve az egész baleset.

Közben már mi jócskán fogtunk halat s így hamar használatba került a bogrács és terjengett a levegőben a jóféle paprikás halszag.

Fogtunk biz ott még másnapra valót is. A gyerekek összezaladgálták a bozótos helyeket és láttak kis rókát is.

Az asszonyok kiáltására összegyűltünk mindannyian a jó vacsorához. De hogy is van az, hogy a szabadban százszor jobban esik az étel.

Szendró (Szemendria) felé hanyatlott le a nap. Az est szétterítette páradús fátylát a füzesek közé, felkeltve a millió szűnyogot.

No csak, hamar avval a tábortűzzel. Megszólalnak az éj hangjai. A kubikok békahada hatalmas brekegést hallat. A nesztele-nül szállongó bakcsó, bak vakkol. A Dunára húzó kacsák szárnyának perregése rezzenet fel néha. A tábortűz lángja piros fényt vet arcunkra és kiszínezi a mesét, amit barátom elmond. Nótázunk is, de tudj' Isten, nem dévaj, vig nóta járja most, szárnyát szegte annak az öldöklő világháború. Régi, csaknem elfeledett búsongó magyar dalokat küldünk a szerb partok felé.

Az izzó parázsban ott reszket a fájdalmas jelen minden szenvedése, csak néha csillan fel a jövődő kecsgetető reménye.

Azután összekotorjuk a parazsat, földdel leverjük s indulunk haza, éjjeli pihenőre, nem szűnő töprengésre, vérző, küszködő édes magyar hazánk legdélibb határán.

Ime három tábortűzben állítottam életem gyermekkorom ját-szi boldogságát, ifjúkorom megindulását, férfikorom tűró szenvedését.

Még hátra van egy, aggkorom nyugalma, de erre még várnotok kell 1938-ig. Kérem a Mindenhatót, hogy még ezt veletek együtt elérhessem s megérjem azt egy felszabadított, dicsőséges, nagy, egész, magyar haza egyik végvárán, ahol még egyszer meggyújthassam negyedszer, őseimtől öröklött ösztönös, hálaadó, örömmel teli tábortűzemet.

Némethy Samu.
vezetőtisz.

MIT CSINÁLUNK A TÁBOR UTÁN?

Hajóval ment a csapat lefelé a Dunán. Vége volt a kedves emlékekkel teli nyári tábornak. Olyan jól érezte itt mindenki magát, hogy azt szerették volna, ha sohasem volna vége a tábornak. De elmúlt a tábor három hete, most már csak az emlékei élnek a lelkekben.

A hajó felső fedélzetén együtt ül a Fecske-örs. Ott is erről beszélgetnek a fiúk:

— Milyen szokatlan lesz most majd otthon a városban a hosszú tábori élet után — mondta Sanyi, a Fecskek segédörsvezetője.

— Neked hosszú volt a tábor, Sanyi? — Kérde Tomi, az egyik Fecske — hiszen oly hamar elmúlt!

— Hamar elmúlt, de azért mégis három egész hétig tartott — felelte Laci, az örsvezető —. De Sanyival igyekszünk majd, hogy a vakáció hátralévő napjait is kellemessé tegyük számotokra.

— De érdemes-e valamit csinálnunk, ha nem lesz együtt az egész örs?

— Én például nem maradok a városban, nyaralni megyek, ha hazaértünk.

— Jól van, Tomi — szólt a fiú felé az örsvezető —. Te jól érzed magad tovább is. A többiek szórakozásáról azonban mi akarunk gondoskodni Sanyival. Remélem azonban, ha el is méssz nyaralni, nem felejtkezel meg az otthon maradó Fecskékről s néha-néha írsz majd egy lapot nekünk.

Tomi boldogan bólogatta a fejét:

— Hogyne írnék! Minden héten írok majd mindeniketeknek.

— Ne tégy könnyelmű ígéretet! Megelégszünk azzal is, ha kéthetenként írsz számunkra egy közös lapot.

Erre a beszélgetésre Jóska is odafigyelt már. Eddig a hajó korlátjának támaszkodva nézte a hullámozó vizet.

— Laci, én otthon maradok a nyáron. Rendezünk majd valami összejövetelt, vagy kirándulást?

— Hogyne rendeznénk! Még most megbeszéljük az örs nyári programját Sanyival. Addig te, Józsi, összeírha-

tot, hogy az örsi tagok közül ki, hol tartózkodik a vakációban?

Laci, az örsvezető és Sanyi, a segédörsvezető félre vonultak a hajó egy elhagyott részére, hogy zavartalanul megbeszélhessék a Fecskek nyári programját. A fiúk pedig körülvették Jóska és feliratták nyári címüket. Tomi hamarosan Laci és Sanyi után lopódzott és a távolból figyelte őket. Laci mindjárt észrevette:

— Mi az, Tomi, talán téged is érdekel a megbeszélésünk? Jöjj akkor közelebb. Talán neked is jön valami jó ötleted. Eddig az uszodai összejöveleteket beszéltek meg Sanyival. Amikor jó idő van, az örs mindig együtt megy majd uszodába, hogy az alatt az idő alatt is együtt lehessünk.

— Neked bizonyára kellemesebb lesz a Balatonban fürdened, Tomi — jegyezte meg Sanyi.

— Ha ti is ott lennétek! — felelt Tomi meggyőző hangon.

— Hagyjuk ezt most; menjünk tovább. Rendezünk majd egy-két kirándulást a hegyek közé — vette át a szót Laci.

— És mit csinálunk majd ezeken?

— Semmi különöset, Sanyi. A kirándulások fő célja a szórakozás lesz. Megtanulunk néhány új játékot és egy-két nótát. Jól érezzük majd magunkat, ha így együtt lehetünk.

— Uj próbapontokat nem tanultok, Laci, mert akkor én elmaradok az örstől?

— Ne félj, Tomi. Nem tanulunk új próbapontokat, legfeljebb a régiéket egyik-másikát ismételjük át. De azt te magad is megteheted ott, a Balaton mellett, ha nem találasz egyéb tennivalót.

Most Sanyi jött egy újabb tervvel:

— A vakációban a fiúk kiegészíthetik a tábori naplójukat. Sőt még az örsi napló is kiegészítésre szorul.

— Ezeket is megcsináljuk majd. Jegyezd csak fel Sanyi. Most nekem jutott megint eszembe egy terv. Egyik kiránduláson, vagy összejövetelen az örsrel közösen megbeszéljük az örs őszi munkaprogramját. Közösen megállapítjuk azokat a célokat, azokat a terveket, amiket az iskolaév folyamán majd megvalósíthatunk.

Rövid szünet állott be. Végül Tomi szólalt meg felelőnként tekintettel:

— Én is tudok valamit ajánlani.

— Halljuk, Tomi, mondd el!

— Az örsi felszerelésből, ami megrongálódott, vagy elhasználódott, azt most kell kiegészíteni és megjavítani.

— Brávó, Tomi! Jegyezd fel, Sanyi, ezt is megcsináljuk majd. Ezzel kapcsolatban jut eszembe, hogy örsünk elvállalhatná a csapat táborig felszerelésének megjavítását. Most érünk rá a legjobban ezeknek a munkáknak az elvégzésére.

— Még előnyösebb is, ha kijavítva tesszük el télire a táborig felszerelést — jegyezte meg Sanyi.

— Ugy hiszem, most már lesz bőséges programunk a nyárra. Menjünk vissza a fiúkhoz és beszéljük meg velük is ezeket a terveket.

Igy fejezte be a rövid megbeszélést a Fecskék örsvezetője. Mindhárman visszamentek az örs többi tagjaihoz.

Együtt ült az egész Fecske-örs a fedélzet egyik szögletében. S míg a csapat többi tagjai énekléssel igyekeztek rövidebbé tenni az utazás idejét, a Fecske-örs tagjai összedugták fejüket és komolyan tervezgetve megállapították az örs vakációi programját. Az örsvezető most már könnyen tudta vezetni az örs tervezgetésének fonálát, hisz főbb vonásaiban már tisztán állt előtte a terv.

Csillogó szemmel tárgyalták meg a nyári program egyes mozzanatait. Csak a mindig rakoncátlankodó Tomi ült köztük csendesesen. Sajnálta, hogy nem maradhat egész vakációban együtt a Fecskékkel.

Balla Dezső.

Az örsvezető könyvecskéje.

Az örsvezetőnek van egy kis könyve. Olyan „mindentudó” kis könyv az. Olyan dolgokkal van tele, amelyeknek az örs életében nagy fontosságuk van. Alakra: vastag, tömzsi, zsebben is hordozható.

Sok minden belefér — de itt azt nem lehet mind leírni, ami benne van. Mégis a legfontosabbakat felsorolhatjuk.

Benne van az örs névsora, pontos személyadatokkal. Pl. a következők: név, születési hely, év, hó, nap, lakása, fogadalomtétel, III., II., I. osztályú próbák, különpróbák, örsi beosztás, apja neve, foglalkozása. Minden egyes fiú adatai külön lapra vannak kezdve. A lap üresen maradt részére pontozást, hiányzást, jellembeli tulajdonságokat, stb. vezetünk.

Az ezután következő lapok egy hónap neveit viselik. Ide a kapott és adott parancsok vannak feljegyezve s a kitézőt kirándulási, táborozási veresynap, stb. dátumok.

Csomó üres lap következik az előjegyzésekre. Ezeket a lapokon látszik meg, milyen gazdag az örsvezető fantáziája, (de az is, hogy milyen egészséges). Tervek, gondolatok, jövőben kiadandó parancsok vannak itt felírva. A lapszélén kis margó. Ide azt a dátumot jegyezzük, amikor az ügy elintézendő.

Azután egy rész, ahová az örsióra programok pontjai vannak előre bevezetve. Ezt a részt ismertetni kell a segéd-örsvezetőkkel is, hogy készülhessék ő is az összejövetelre, hogy esetleges jelen-nem-létünkben megtarthassa az örsi órát.

Külön rész van a nagytábornak szentelve. Tréfák, tábor-tűzszámok s a többi táborra vonatkozó dolgok rejtőznek itt.

Egypár lapon teljesen kidolgozott kirándulás-tervek várnak készen.

A következő részben kiképzésanyag elmondásához vannak vázlatok és egyéb megbeszélés-vázlatok.

Kihagyunk egy csomó üres lapot. Ide jegyezzük majd be az újonnan tanult cserkészdolgokat.

Hátra van még egypár lap. Ide csupa megbeszélési való, jellemnevelő, tudásbővítő témát jegyezzük fel. Ezeket vagy dolgozat alakjában készíttjük el a fiúkkal, vagy kisparlamenti vitát rendezünk belőlük, esetleg tábor-tűzi megbeszélésekhez tartogatjuk, vagy a „szükségtendőkre” (ilyen ná-

lunk aligha akad, de talán a „szárazpercekre”), amikor téma nélkül ballag az örs gyaloglás közben, vagy természetlen csendben próbál ülni. Ezek ilyenfélék: Mit nevezünk mi jó munkának? Hogyan akarjuk elérni a cserkészideált? Életem legszebb cserkészjelenete. Mit tudnék idegeneknek mesélni X városról (X város a csapat székhelye)? Miért, mit, hogyan sportoljunk? Hogyan kell a nagytáborra készülni? Ki lehet cserkészideál a magyar történelemből? Melyik cserkész-dal, -vers, -elbeszélés, -regény tetszik legjobban és miért? Cserkészkülönvélemény a divatról. Egyéni naplórészlet. Tábor-tűzrendezés. Milyen a jó cserkész? Miért lettél cserkész? stb.

Igy éri aztán el a pontos, eredményes jó munkát az örsvezető.

Szabó István

163. sz. Turul s.-tiszt.

Az igazi örsiszellem.

Az öreg Nexő egyik csapatához tartozott és a nagy vakációban engedélyt kapott arra, hogy a „Kunyó”-ban, a Bornholmi Paradicsomvölgyek menedékházában lakjon.

Az örs vezető nélkül érkezett meg és berendezkedett éjszakára. Este 10—12 óra között nagy vihar kerekedett a szobájukban, párnák, pokrócok, bakancsok stb. röpködtek, megfelelő láрма, nevetés stb. kíséretében. Olyannyira, hogy a tulajdonos felkelt, lement hozzájuk és csendre intette őket, majd mivel ez nem használt, reggel öt órakor felszólította őket a csomagolásra és azonnali távozásra.

Távozásuk után a tulajdonos lement megnézni a hálószobát és nagyon meg volt lepve, mikor mindent a legnagyobb rendben talált. Az összes matracok és pokrócok, párnák szép rendesen a helyükre voltak téve, a szoba ki volt söpörve, sőt még a kályha is ki volt tisztítva, aprófa és víz is be volt készítve, az asztalon pedig egy cédula feküdt, mely az egész örs által aláírt bocsánatkérést tartalmazott, rossz magaviseletükért. Tehát az örs még sem volt olyan rossz.

De jó örsvezetője is volt, abból a fajtából, amelyik nem bújik el, ha az örse valami helytelent csinál. Délután már ott volt a tulajdonosnál és bocsánatot kért az örse viselkedéséért, elmondván, hogy ez volt az első eset, amikor vezető nélkül voltak. A tulajdonos, aki rögtön látta, hogy igazi cserkész áll előtte — ő maga is cserkész volt annak idején —, azt válaszolta, hogy úgy az örsvezető, mint örse mindig szívesen látottak lesznek házában. Ezt nem is mondatták maguknak kétszer. Néhány óra múlva valamennyien a „Kunyó” vendégei voltak. Mire elhagyták, egy kilátót építettek a tulajdonosnak.

Igy cselekednek a cserkészek.

Dánból. Speidernes Magasin 930. dec. szám.

Fordította: Pándy Pál, pr. i. cst.

Krasznahorka büszke vára . . .

Hungara tendara kanto.

Krasnahorka, rok' fiera
 Vin nun kovras nokt' malhela
 Tra la turoj blovas la vent'
 Glor' pasinta vivas en sent'
 Rákóczi heroa, brava . . .
 Ne revenos tempo rava!
 En ter' kushas soldataro
 Duk' jam migris for al maro.
 En la turo noktsilente
 Plor' trumpeta mortis vente,
 Sole staras orfo vera:
 Krasnahorka, rok' fiera . . .

EGY ÉS MÁS A TÚLERŐLTETÉSRŐL.

— Egy kis egészségtan. —

Sok diák megy érettségi után a testnevelési főiskolára, mert az a mai nehéz viszonyok mellett még aránylag elég biztosan ad kenyeret. (Tudós igazgatója, Szukováthy Imre dr., az első cserkészkerületnek is elnöke és így a cserkészetet különös szeretettel veszi gondjaiba.)

A főiskolán a felvételnél megkívánják, hogy felvételi vizsgát tegyen a jelentkező (amire gyakorlatilag már jóelőre készülni kell) és hogy *orvosi vizsgálatnak* vesse magát alá.

A főiskolának szakszerű sportorvosi rendelője van, ahol különleges módszerekkel nagyon alaposan vizsgálják meg a fiúkat és ezekről a vizsgálataikról pontos kimutatást vezetnek. Az így nyert tapasztalati eredmények aztán sokban egészen más képet adnak a középiskolai testnevelés eredményeiről, mint ahogyan általában eddig hitték.

Igy például a legtöbb jó tornász és atléta rendszerint igen egészségesnek mutatkozik ugyan, de csak akkor, ha nem versenyzett túlságosan sokat. A fiatal szervezet különösen a hosszantartó erőltetések nem bírja úgy, mint a nagykorúaké. A felvételnél aránylag nagyon sok fiúra mondják ki, hogy tüdő- vagy szívelváltozásai vannak. És mikor az illető méltatlankodva hivatkozik elért verseny- (vagy labdarugó stb.) eredményeire, akkor az orvos bizony sokszor azt feleli neki, hogy úgy látszik, éppen az volt a baj.

A kiskorú, még fejlődő szervezettel tehát nem szabad sem 8—10 kilométeres sí-, vagy 1—2 kilométeres evezős gyorsasági versenyben, sem pedig más sportágak hasonlóan nehéz komoly versenyeiben résztvenni állandó, szakszerű és alapos orvosi felügyelet nélkül, mert az sokkal többet árthat, mint használhat!

Ellenben a csapatbeli *játékszerű* testmozgások (fáramászás, kulacsadogató, küllős játék, üsd a harmadikat stb.) a lassú, *pihenésekkel* vegyes túrázó síelés, evezés, hegymászás, úszkálás, nem szoktak ártalmasok lenni, úgy, hogy aki ezekből is kivonja magát, azt rendszerint lustaságból teszi.

De megeshetik azért, hogy a negyedórás cserkészmenet még fokozatos rendszeres gyakorlatozás után is túlságosan erőltető az egyiknek, míg a másiknak még az egy óras sem kottyán meg. Hol itt a határ, a mérték?

Hát vannak jelenségek, amit mindenki maga is megfigyelhet és amik óvatosságra intenek. Ilyenek az *étvágy* és az *álm*. Ezek a legjobb, legérzékenyebb mérlegmutatói a mozgások hatásának. Egészséges fáradtság után farkasétvágyal eszünk és a rendesnél is mélyebben alszunk. Kimerültségnél, vagyis túlerőltetésnél az étvágyunk, éppen ellenkezőleg, kisebb a rendesnél, az álmunk

pedig nyugtalanabb. Sőt megeshetik, hogy egészen étvágytalanok leszünk és nem tudunk elaludni. Ez aztán már egészen biztos jele annak, hogy erősen túloztunk. De rendszerint, megfelelő pihenés után, ha a *túlzást nem ismétljük*, még ilyenkor is lassan-lassan elmúlik minden rossz utóhatás.

A baj azonban az, hogy a maradandó, látható, a hozzá nem értő által is megfigyelhető elváltozások nem jelentkeznek mindjárt, hanem csak lépésről-lépésre, szinte észrevétlenül fejlődnek ki, úgy, hogy sok ember csak akkor jön rá, hogy túlságosan korán kezdett nehéz versenyekben részt venni, mikor 35—40 éves korában hirtelen megrokkann. Ezért jó, ha minden csapatnak megvan a maga olyan orvosa, aki a főiskola sportorvosi tanfolyamát is elvégezte és így meg tudja állapítani, legalább is nagytáborok előtt és után, hogy kik azok, akiknek különösebben kell kímélniök magukat.

További jelenségek, amelyek óvatosságra, orvos megkérdezésére kell, hogy indítson: ha a többiekénél hamarabb kapunk szívdobogást, oldalszúrást a futásnál, ha az érverésünk és lélegzésünk 10 mély és gyors guggolás után lassabban tér vissza a rendes kerékvágásba, mint másoknál, ha hamar fáradunk, idegesek vagyunk nyáron is, amikor nem végzünk fárasztó szellemi munkát, ha kellő ok nélkül is levertnek érezzük magunkat és nem tudunk nevetni minden bohóságban. A versenyzők közismert veszekedős, ingerlékeny „hangulatai” a túlerőltetés biztos jelei!

Ezért figyeljük meg magunkat és ha az a gyanúnk, hogy nem nekünk való a versenyzés — hagyjuk azt el azonnal. Ha meg még az egyéb testi erőltetést is túlságosnak gondoljuk, jelentsük azt azonnal tisztünknek, mert könnyebb az egészséget elrontani, mint ismét megjavítani!

Zsemberi Gyula.

A magyar himnusz.

La hungara nacia himno.

Ho, Hungaron benu Di'
Per gajec', per spikoj,
Defendbrakon tenu Vi
Kontraŭ malamikoj.
Al de longe suferint'
Donu gajan jaron
Punis sort' jam pro l'estint',
Pro l'estont' Hungaron!

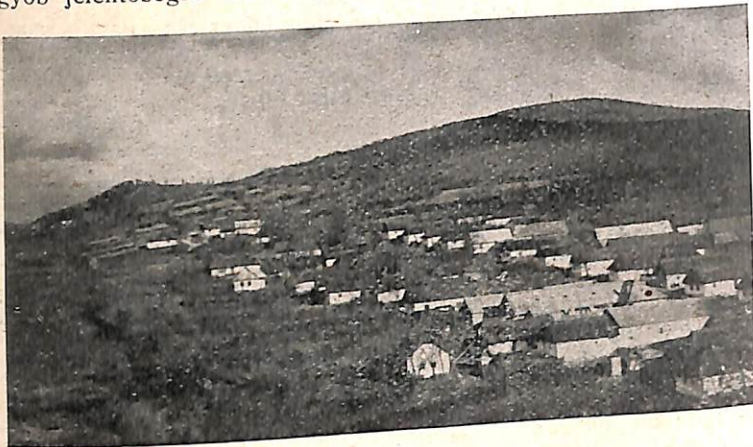
Salutkanto al la eksterlandaj skoltoj.*

Skoltofratoj venu el tuta la mond'
Por ekpremi manon amikan,
Skoltoj de la Sudo kaj tiuj de l' Nord'
Portu al ni senton fortikan.
Parolo flugas sen baril'
Ebligis Esperante stil'
Nin helpas ghis al nia cel'
Kvinpinta stel': la verda stel'.

* (Vári József, Miskolc, beküldött üdvözlő verse a külföldi cserkészekhez A cserkészszinduló dallamára.)

BOLYONGÁS A MÁTRÁBAN.

Csonka hazánk legmagasabb hegysége a Mátra, mely az ország címerében is szerepel, mint a három halom egyike. Nagyob jelentőségre csak a „trianoni béke” óta tett szert, mert

Hasznosi Felsőhuta a Mátrában.
Míneja bildo el la Mátra montaro.

legnagyobb hegységeink, a Tátra és Fátka idegen uralom alá jutottak. Vonattal elérhető a Hatvan—salgótarjáni vonalról, de megközelíthető Gyöngyös felől is, ahova Kálkápolda állomásról a Budapest—miskolci vonal egy mellékvágánya ágazik el. Északi oldalán pedig a Vámosgyörk—kisterenyei összekötő vonal vonul végig. Ezek közelében mindenütt lehet jó állótáborral vonul végig. Ezek közelében mindenütt lehet jó állótáborral vonul végig. Ezek közelében mindenütt lehet jó állótáborral vonul végig. Ezek közelében mindenütt lehet jó állótáborral vonul végig.

A hegység belseje a mozgótáborok és télitáborok igazi hazája. A szebbnél-szebb hegyek, a festői várromok sok turistát vonzanak ide. A Mátrát fölkeresőknek jelentékeny segítségükre van a m. kir. Állami Térképészet kiadásában 1929-ben megjelent 1:50.000 méretarányú Mátra-térkép és a Mátra részletes katalauza, amely utóbbit Barcza Imre és Vigyázó János dr. szerkesztették széles látókörrrel és mindenre kiterjedő figyelemmel.

A Mátrának s egyúttal Csonka-Magyarországnak a legmagasabb pontja a „Kékes” hegycsúcsa (1014 m). Legrövidebb úton Gyöngyös felől közelíthetjük meg a számtalan, Mátrafüredről kiinduló jelzett turistaút valamelyikén. Ezek az utak meglehetősen meredeken emelkednek, úgyhogy próbára teszik az ember hegyászóképességét. A turistaútak sok szép forrás mellett vezetnek el, amelyek közül némelyik már 900 méter körüli magasságban van. (Ilyenek a Vályúskút, Disznókút, Jávoros-forrás, Szent László-forrás, Kékeskút, stb.)

A Szent László-forráshoz, amely a Kékeshegytől mintegy két kilométerre nyugatra van, fűződik az alábbi legenda: Amikor Szent László a kúnokkal hadakozott azon a vidéken, seregét nagy szomjúság gyötörte, mert a szárazság miatt a kutak és források mind kiszáradtak. Emiatt a fegyelem bomladozott és a csapatot a szétszóródás veszedelme fenyegette. A király ekkor a „magyarok Istenéhez” fohászzkodott és kardjával a sziklák alatt kis lyukat vágott, mire

bövizű, kristálytisza forrás fakadt azon a helyen. A Kékes hegycsúcsától mintegy 140 méterre délkeleti irányban áll egy húsz méter magas kilátótorny, melyet a közelmúltban elhunyt népjóléti miniszterünk tiszteletére „Vass József-kilátótorny”-nak hívnak. A torony tetejéről, ahova nyolcvan falépcsőn juthatunk föl, tiszta időben nagyszerű kilátás nyílik: látjuk a Mátra hegyeit, a salgótarjáni hegyvidéket, délre pedig a Nagy-Alföld végtelen rónaságát. Messze észak felé a Magas-Tátra ködbevesző havas hegycsúcsai tűnnek szemünkbe és fölrik el dacos keserűséggel lelkünket a „trianoni béke” ellen.

A torony tövében kis nyitott hajlék szolgál menedékkül az időjárás viszontagságai ellen. Ennek oszlopai és deszkái tele vannak firkálva az ott megforduló kirándulók neveivel, akik minden eszközt fölhasználnak emléküik megörökítésére. Sajnos, még cserkészcsapatok nevei sem hiányoznak a díszes gyűjteményből.

A Kékesről turistaút vezet át a Mátra egy másik neveztes helyére, a Galyatetőre, mely látogatottság szempontjából talán első helyen áll a Mátra nevezteségei között. A 965 m maga-

600 éves tölgyfa a Mátrában.
Sescent jara kvenko en la Mátra montaro.

san fekvő fensíkon áll az egyetemiek menedékháza, hol télenyáron lehet ellátást és szállást kapni (szállásdíj cserkészeknek 60 fillér). A menedékházban van postaügynökség (lehet levelet föladni, telefonálni és táviratozni), meteorológiai megfigyelő-állomás, villanyvilágítás és mentőállomás. Ez a hely, mely Csonka-Magyarországnak legmagasabban fekvő lakott helye, egyúttal a téli sportoknak is középpontja. (Nagy siugrószánk és pompás sítérp van a közelében.)

A Galyatetőről lefelé utunkat legkényelmesebben Nagybatony község felé vehetjük. A Piskésetető hatalmas bükkfáit elhagyva, hamarosan elérjük a Fiskalitáshuta és a közelében levő Hasznosi Felsőhuta nevű településeket. Ezek valamikor virágzó üveggyártó telepek voltak, de miután az üveggyártás megszűnt, a lakosság továbbra is megmaradt a Mátra bércei között. A két telep 800 m magasságban fekszik; lakói igen szegény tót emberek, akiknek túlnyomórészt a favágás a kenyerük. Földjeik nem igen vannak. Ez a két telep és a fölük délnyugat, illetve délre levő Hasznosi Alsóhuta és Ötházhuta a Mátra-hegység belsejének egyedüli nagyobb telepei.

Vass József-kilátó a kékesen (1014 m).
Belvidejo „József Vass” sur la monto Kékes (1014 m).

Tovább menve nyugatra, ha balkéz felől elhagyjuk az Ágasvár szép hegyét, nemsokára a Makra kaszálás nevű erdőbe jutunk, amelynek egy tisztásán hatalmas, mintegy 600 éves öreg tölgyfa vonja magára figyelmünket, amint polyp-karjaihoz hasonló ágaival mered az ég felé. — Nem messze a fától hamarosan kijutunk az erdőből s megpillantjuk a nagybányai szénbányatelep szegényes házait, ahonnan a Szoros patak völgyében tovább menve, hamarosan beérünk magába a palócok által lakott községbe.

A Mátra nevezetességei közül meg kell emlékeznünk a híres Csevice-forrásról, mely Parádfürdő közelében többhelyütt tör

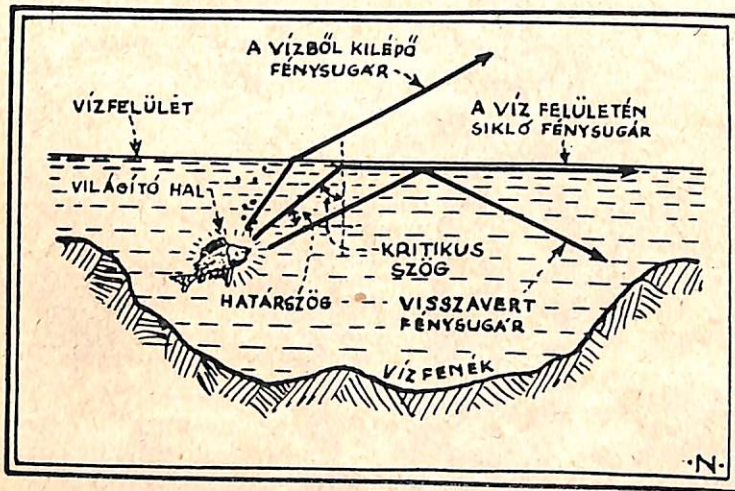
elő a földből. Kénhidrogénnel telített üdítő hatású savanyúvíz ez, melyet főleg bél-, máj- és gyomorbetegségek ellen használnak eredményesen. Közeliében van a szép Sasvári kastély, mely a hazaáruoló Károlyi Mihály grófé volt, most pedig az államé és gyermeknyaralattási célokat szolgál.

Egy rövid leírás keretében lehetetlen ismertetni azt a sok szépséget, amely a Mátrában fellelhető. A Magyar Cserkész hasábjain megjelenő cikkek csak irányítóul szolgálnak, hogy mit és hol kell keresnünk hazánk szép tájai közül.

Szabó Bendegúz,
309 cs.-tiszt.

HOGYAN LÁTHATUNK A VÍZ ALÁ?

A cserkész a természet titkosrendőre; megfigyel mindent, ami a földön és a levegőben történik s tudását gyarapítja, mert benyomásait igyekszik gondolatraktárában jól elhelyezni. A folyók és tavak vízalatti életének titkai nem kevésbé érdekesek,

mint az erdő és mező árnyvilága. És mégis oly keveset tud a vízfénék hangtalan világából.

Miért? Mert ez a világ jobban őrzi titkait. A vízi növény- és állatvilág intim életét féltékenyen őrzi a víz, a mélység és maga a napfény, amely a természet optikai törvényeinek engedelmessége nem egykönnyen és főleg nem minden körülmények között vetíti a vízalatti világ képét a kutató szeme elé.

És ha most már te, kedves cserkészpajtás, kíváncsi vagy mégis a fenti titkokra, vajjon mit csinálj? Kijátszod a vizek mélységét? Nehezen! Búvárruhát kellene öltened és így hasalni órákhosszat mozdulatlanul a patak fenekén, hogy ne zavarod és mégis lásd az apró halacszkák rohanó életét.

Bizony, hogy bekukkanthass a víz fenekére, kényelmesebb módot kell választanod. Keressünk egyet! Talán megpróbálhatnánk a napfényt kijátszani, vagy engedékenységre bírni? Ehhez persze fel kell fegyverkeznünk egy kis optikai tudással. Lássuk csak, miért nem látunk tulajdonképpen a víz alá? Illetőleg milyen körülmények között láthatunk mégis a víz tükrén át?

Annyit már bizonyára te is tapasztaltál, hogy ha csónakból vagy meredek partról nézel le a vízbe, tiszta víz esetén lelátsz a patak fenekéig. Ellenben, ha ferdén nézel a víz tükrére (pl. lapos partról), a tiszta vizen sem látsz át teljesen.

De más példát is említhetünk. Már a háború alatt tapasztalták, hogy a tengeralattjárók legnagyobb ellensége a repülőgép. A tenger színe alatt bujkáló hajót ugyanis a hadihajók fedélzetéről nem lehet észrevenni, különösen, ha a tenger színe kissé hullámos is. A magasan szálló repülőgép azonban, amelyről merőlegesen és közel merőlegesen elég nagy terület látható be, egy-kettőre felfedezhette az alattomos acél-angolnát.

E jelenségnek két oka van. Az egyiket maga a látás lényege idézi elő, a másikat pedig a fénytörés. Mikor látunk valamit? Ha az illető tárgyról fénysugarak jutnak szemünkbe. A fényforrásokból közvetlenül jut szemünkbe fény, a többi nem világító testekről azonban csak visszaverődés útján, amikor valamely fényforrás megvilágítja azokat. A látás legegyszerűbb esetét tehát a *világító halnál* tanulmányozhatjuk, amely a legmodernebb hideg fényű (lumineszkáló) fényforrásokkal szereli föl magát.

Mint a fényforrások általában, a világító hal is minden irányban bocsát ki magából fénysugarakat, de a vízen csónakázva mégsem láthatnánk mindenünnen. A vízből ugyanis csakis azok a sugarak jutnak ki a levegőbe, amelyek legfeljebb $48\frac{3}{4}^\circ$ beesési szög* alatt érik a víz felszínét. Az ennél nagyobb szög

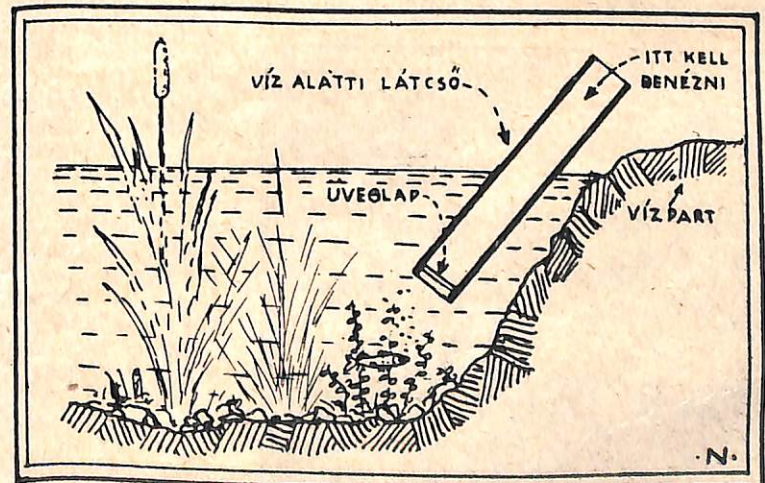
alatt beeső sugarak a víz felszínéről (határsíkjáról) teljesen visszaverődnek s így ezekből az irányokból a világító hal kívülől nem látható.

Legérdekesebb utat tesz meg az a fénysugár, amely éppen a kritikus szög alatt éri a víz felszínét. Ez ugyanis már nem hatolhat át a víz színén, de még vissza sem verődik, hanem a víz felületét súrolva, azzal párhuzamosan halad tovább a víz színe alatt.

Nappal a helyzetet az is komplikálja, hogy a víz felszíne nagyobb mértékben visszaturkózza a napfényt, mint a víz alatt gyengébben megvilágított halak s növények. Ezért ha a csónakból vagy vízpartról nagyobb szög alatt nézünk a vízre, mint a teljes visszaverődés szöge, csak a víztükör által visszavert erős napfényt látjuk. A vízalatti testeket tehát csak akkor láthatjuk, ha majdnem merőlegesen nézünk a vízbe.

A napfény zavaró visszaverődését elkerülhetjük azonban a *vízalatti látszóval*. Ezt igen könnyen elkészíthetjük házilag is. Lényeg egy pléhbot, vagy vízmentesített papírból (bakelitből) készült cső, amelynek megközelítő méretei: 10–15 cm átmérő és 50 cm hosszúság. Egyik végét lehetőleg jól csiszolt üveglappal zárjuk el gitt és olajfesték segítségével. Ha ezt az elzárt végét ledugjuk a víz alá, bármilyen ferde irányban jól láthatunk a víz alá, mert egyrészt látásunkat nem zavarja a napfény visszaturkózódása, másrészt a fénytörés sem korlátozza a látási irányt, mert nyilvánvaló, hogy a vízalatti tárgyaktól szemünkbe jutó fénysugarak valamennyien merőlegesen vagy csaknem merőlegesen esnek az üveglap határolta vízfelületre s számbavehető visszaverődés, sem elhajítás nem zavarja a víz alá való látást.

Vízalatti látszóvünkkel nemcsak könnyen megfigyelhetjük, hanem le is fényképezhetjük a víz alatti világ életét. A felvételeket természetesen erős napsütésnél kell végezni, hogy a mozgó lakosságról pillanattfelvételt készíthessünk. Este vagy éjjel a víz fölött elégetett magnéziumpor szolgáltathatja a fényforrást. A fényképezőgépet úgy kell a látszóhoz illeszteni, hogy

a csőbe fentről semmiféle fény ne juthasson be. Ez legegyszerűbben úgy oldható meg, hogy a cső felső nyílására jól záró fedőt készítsünk pléhből vagy kartonpapírból s ennek közepén akkora kör alakú nyílást vágunk ki, amelybe az objektív éppen beleillik.

A vízalatti látszóval víz melletti táborozásoknál igen érdekes megfigyelésekre nyílik alkalom. A látottakat persze fényképezés helyett az ügyeskezű cserkész le is rajzolhatja, különösen akkor, ha a fényképezés bármilyen ok miatt nehézségbe ütközik.

Nemoda Sándor.

* A *beesési szögön* a beesési pontban emelt merőleges és beeső szög által közbezárt szöveget értjük.

HA A CSERKÉSZ SZÍVE VAJ — ABBÓL IS SZÁRMAZHAT BAJ.

Tanulságos hőskötemény két énekben.

I. ÉNEK.

Rigó Pál a csapat legfőbb büszkesége,
Daliás termete felmered az égre,
Domború a melle, kemény kő a karja:
Ki nem állnék vele páros viadalra.

Pedig éppen mostan ilyesféle folyik,
Bár nem látni fegyvert s vér sem igen folyik.
Birkozó tanfolyam vagy az otthonban:
A tanonc-cserkészek beneveznek nyomban.

A nemes tornában Rigó Pali vezet,
Ugy levág mindenkit, mint az őszi legyet.
Két acélkarjának nincs ki ellenállna,
Elnyúlik előtte mindenek kétvállra.

Am hogy az utolsót földrenyekkentette,
Csak megáll valaki sóváran megette.
Most jött — bár elkésve — a küzdelmet nézni,
Mert bizony itt babér nem terem önéki.

Keszeg Vili volt az: gyenge, nyápic gyerek,
Rigó Pál fülébe halkan így kesereg:
„Nem lehetne, Palkó, nekem is beállni?
Ugy szeretném én is egyszer megpróbálni.“

Lenező mosolyát mindenki elnyomja,
Sőt Pali így felel szánakozva nyomba.
„Dehogynem. Miért ne! Ha kedved van éppen,
Egy próbabirkózást csinálhatunk szépen.“

S míg Vili vetkőzik gyürkőzve ingújjra,
Palinak egyet int titokban az újja.
S így buggyan belőle sűgva a szeretet:
„Hagyjuk nyerni egyszer Vilit is, gyerekek.“

Eleget bánkodik, legyen egy jó napja,
Mikor a csapatot sorba földhözcsapja.“
A fiúkban volt is lovagias szellem,
Próba-viadalra mentek Vili ellen.

Egy darabig neki színleg ellenálltak,
Aztán nagy szeliden a padlóra málltak.
No, csak látni kellett volna Vili arcát,
Hogy milyen örömmel folytatta a harcát.

Eleinte alig hitt szegény szemének,
Nevezte győzelmét ritka szerencsének,
Mondta véletlennek, vaktyúk-lelte szemnek,
Hej, de azért örült a sok győzelemnek.

Rigó Pali nézte ellágyult szívével,
Ugy gondolta jót tett a szegény csibével.
S mert hogy Vili képén az öröm rózsállott,
Utoljára vele maga is kiállott.

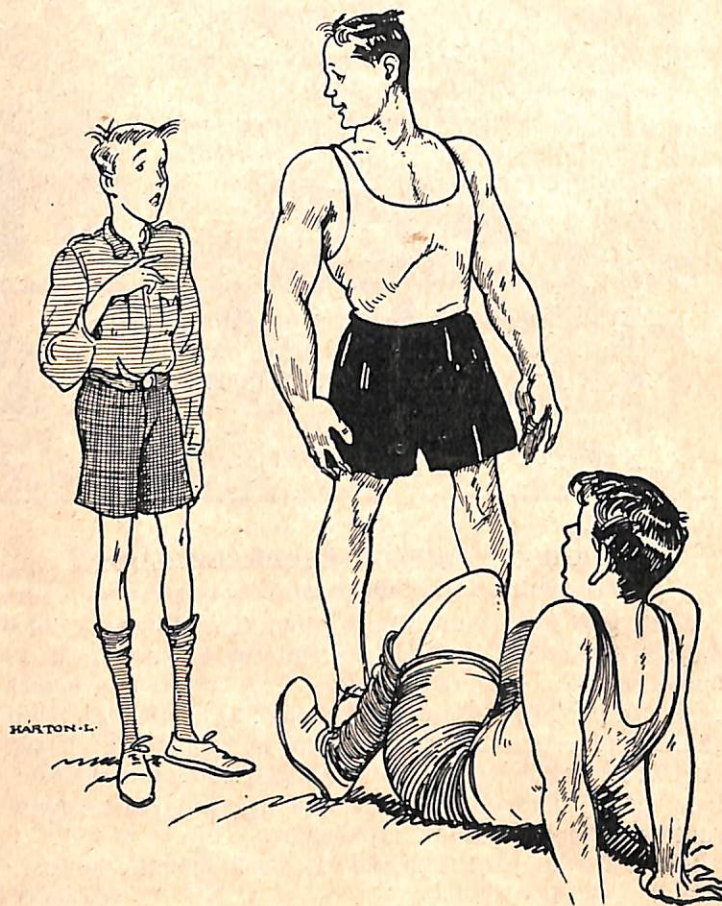
Óvatosan fogta, alig gyömöszölte,
Bezzeg Vili ötet gyúrta, nyomta, ölte.
De csak oly ereje vala a szegénynek,
Mint egy jól megtermett, izmos cinégének.

De Paliban, mondom, nagy volt a szeretet,
Végül is a harcnak önként véget vetett.
Az ellenfeléhez kesztyűskézrel nyúla,
S végre a szőnyegen gyengéden elnyúla.

No, hát Vili pajtást látni kellett volna,
Mintha egy bakkecske egyszer megbomolna,
Szilaj jókedvében táncolt és nevetett:
Halgatag mosollyal nézték a gyerekek.

II. ÉNEK.

Másnap amint virrad vidáman a reggel,
A műhelybe bejön Vili széles kedvvel.
Az inasok szeme karikára tágul:
„Nézétek már Vilit, hogy kikelt magából!“

Már az bizony igaz, nem ismerni rája,
Más lett a beszéde, másképp áll a szája,
A tartása dölyfös, hetyke a modora,
Csak félvállról beszél: „Kotródj innen, koma!“

S mintha benne roppant, óriás erő volna,
Félretaszíglja a társait sorra.
Mert egy éjjel alatt rájött sok mindenre:
„Mindig sejtettem, hogy nem vagyok én gyenge.“

Ekkép okoskodik elmerülve csendben —
Csak az önbizalom nem volt eddig bennem.
Pedig most, amikor magamat vizsgálom,
Van itt muszklí azért, van itt erő — látom.“

És pipaszár karját titkon megfeszíti,
Rettentő erejét bizakodva érzi.
S hozzá is képzelte, azt ami még kellett,
Vastag bikanyakat, domború nagy mellett.

A fiúk csak akkor értik az egészet.
Mint a töltött kolbász, mért van úgy megtelve.
Csak mikor szóbajött Palinak ereje,
Keszeg Vili akkor melegedett bele.

„No hiszen nem mondom, . . . Ereje? Megjárja . . .
De hát mért vagyunk mi büszkéek Rigó Pálra?
Ha olyat keresnénk, ki elbánná vele,
A szomszédba menni bizony, hogy nem kéne.“

S karbafont kezekkel Vilmos hátranézett,
A fiúk csak akkor értik az egészet.
Eláll mindeniknek a szeme és szája,
Nagyokat pislognak jelentősen Pálra.

„No Pali, azt mondom ezt is elkapattuk,
Mikor a diadal lovát aláadtuk.
Bizony én azt mondom, nem jót tet-
[tünk véle,
Hogy tér ez a fiú, szegény majd
[eszére?“

Ilyféle megjegyzés Pali felé reked,
De ő jóságából egy kukkot se enged:
„Ugyan no, hagyjátok! Senkinek sem
[árthat.
Hadd érezze magát kissé kiskirály-
[nak . . .“

„De mi lesz a vége? — mondja fej-
[csóválva,
Egy idősebb fiú, s odapislant Pálra.
De Palinak belül tiszta a jószíve,
Csak jóra vezethet a szeretet míve.

Ezzel erősíti magamagát váltig:
„Amit jószándékkal kezdtem, jóra válik.“

Bezzeg nagyot nézett másnap virradatra,
Bejön a műhelybe Vili megdagadva.

Kékfoltok a karján, tépett a ruhája,
Egy inas valahol elagyabugyálta,
Akivel kötődött hetykén nyakra-főre,
Az oszt a hóbertot kiverte belőle.

A jó Rigó Pálnak leesett az álla,
Tünődve a dolgon, ő magábaszálla.
„Mi tagadás, erről bizony én tehetek,
Én vittem hóbertot a szegény gyere-
[ket.

Szeretettből tettem, de most itt van: tes-
[sék:
Hiányzott az igaz cserkész-egyenesség.
Hogyha nem őszinte: káros a szeretet,
Ábrándokat keltve, lám sok rosszat te-
[het.

Szigorú nevelő ez az Élet-bácsi,
Csak önismeret tud előtte megállni.
Én meg ámitottam Vilit — szána-
[kozva,
S most az igazságtól megdagadt az orra.
Mikroszkóp.

Milyen a magyar cserkésztábor?

Kia estas la hungara skolta tendaro.

„La signo de la skolttrupoj, rotoj estas bestkapoj, totemoj: ili staras en la mezo de la tendaroj. En la mezo de la hungara tendaro staras *betula kruco*, antaŭ ghi altaro, ornamita per la floraro de la pietismo. La simbulo de aliaj skolttrupoj estas la akravida aglo, la rapidkrura chamo, la libera lupo, la vigla tigre, la sagha serpento: nia simbolo estas la kruco, la kortushanta figuro de Kristo suferanta por aliaj, savanta aliajn.

Tio estas majesta simbolo de la krucumita hungara nacio!

La tendaro de aliaj estas ludejo, sportplaco, lernejo de la karaktero: — nia tendaro estas templo, la templo de la memeduko, de la lukto por grandaj celoj, kiu nobligas chiujn niajn laborajn, ludojn, fortostrechojn al pregho.

La hungara skolta portas internacian uniformon kaj konsideras, kiel siajn fratojn, la skoltaron de la tuta mondo, sed lia korpo, lia animo estas hungara.“

(„Az atütött ércapu“ című cikkből.)

Kálmán Radványi

El la historio de hungara skoltismo.

(A magyar cserkészlet történetéből.)

En 1912 oni fondis la unuajn skolttrupojn laŭ angla modelo. La 28-an de decembro 1912 estis la fondo de la Hungara Skolta Asocio kaj la akcepto de la dek hungaraj skoltoj leghoj. La unua rivera vagad-tendaro okazis inter 1—17. julio 1913 sur la rivero *Vág*. Partoprenis 105 knaboj. La komunista regado en 1919 disigis la skoltaron, oni refondis la Asocion la 21. septembro 1919. Depost 1920 la HSA estas membro de la londona skolta kontoro.

La unua numero de *Magyar Cserkész* (Hungara Skolto) aperas la 15-an de junio 1920. La unua tutlanda tendaro apud la lago *Balaton* en 1921. La unua eksterlanda partopreno en 1922. Okaze de la jamboreo en *Danjuo* la hungara trupo akiris la trian lokon en la konkurspunktaro. En 1926 estis la Hungara Nacia Granda Tendaro apud Budapest. En 1927 malfermo de la Skoltoj Domo, skolta parko kaj riverskoltejo.

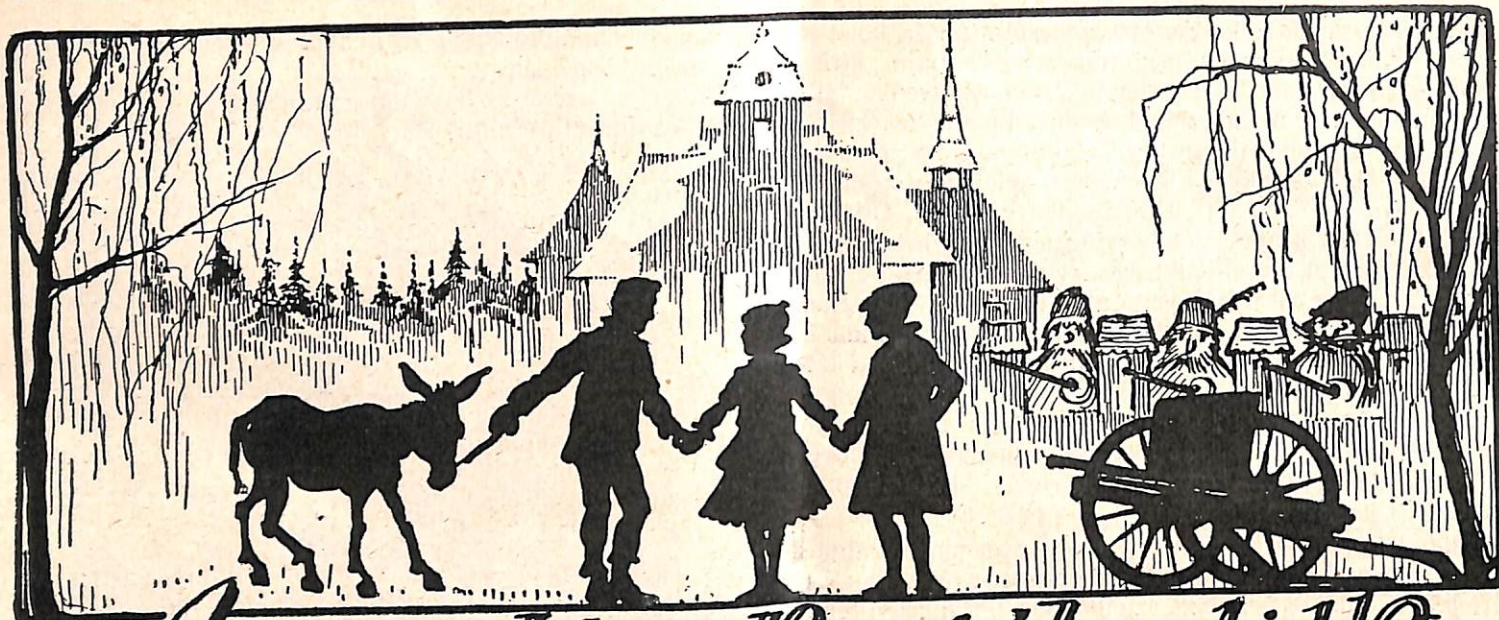
A CSERKÉSZ ESZPERANTISTA LIGA CÉLKITŪZÉSEIRŐL.

A „Magyar Cserkész“ ezen számának megjelenésekor egy kicsiny, de lelkes cserkésztábor nyílik meg a hárshegyi cserkészparkban: a *Skolta Esperantista Ligo tizedik nemzetközi tábora*. A cserkészeknek sehol sincs tömött erszényük, bizonyára ez az oka, hogy a külföldi cserkész szövetségeket csak kevés számú cserkésziú képviseli és a legtöbb eszperantóul tudó magyar fiú is csak lélekben szorit kezét a cserkésztestvériség megvalósításáért küzdő társaival.

Mi a célja a Cserkész Eszperantista Ligának? 1918. eszten-dőben Arras közelében az angol-francia lövészárkok földalatti fedezékében határozta el egy angol cserkészpáranacsnok, hogy a háború után megalapítja a cserkészek eszperantó szövetségét a kölcsönös, a békés együttmunkálkodás és a szerető testvéri segítség előmozdítására. A háború gyűlöletes légkörében jutott arra a tapasztalatra, hogy a cserkészet teremthet szebb, emberibb világot a földön, de ehhez szükséges, hogy a cserkészek kölcsönösen megértsék egymást. Ezt szolgálja a más nyelveknél könnyebben megtanulható, egy nemzet hiúságát sem sértő eszperantó nyelv. Még abban az évben megalakult a *Skolta Esperantista Ligo*, mely lépésről-lépésre terjeszkedett

a világon és ma már 32 országban vannak tagjai, ezek közül 18 országból vettek már részt az 1929. évi világyamborén eszperantóul tudó, egymást megértő cserkészek.

A liga célja: az eszperantó által terjeszteni a cserkészeszmét és az eszperantó által minden cserkészeknek oly eszközt adni, mely által minden országban megértse cserkésztestvérét. Az igazi cserkésztestvériség akkor valósulhat meg, ha a cserkész megértő szavakkal hidat tud építeni minden nemzetbeli társával szemben. Ezért levelezést szervez tagjai között és évenként nemzetközi táborokat rendez, hogy a különböző nemzetiségű fiúk megmutassák egymásnak: mit tudnak adni a cserkészetnek és megerősítsék a kölcsönös barátságot. Későbbi célja a cserkészirodalmat is eszperantóul terjeszteni az egész világon és minden nemzet munkásságát egyformán ismertetni. Már 1926-ban beszámolt a *Skolta Heroldo* (Cserkész hírnök) folyóiratban a magyar nemzeti nagytáborról, 1927-ben külön cikket közöl a magyar cserkészsövetségről, 1930-ban és 1931-ben pedig egy-egy lapszámnak majdnem a felét Magyarországnak szentelte. Bizonyos, hogy elsősorban a kis nemzetek érdekeit mozdíthatja elő általános elterjedésével.

A vadlás & Kastély titka.

Írta: Fabián Gyula. Rajzolta: Fabiánné B. Ilona.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

A detektív.

A gyöngyösvári rendőrkapitányság egyik szépen berendezett helyiségében, mely gondolatokba elmerülve ült íróasztalánál Bánhegyi Kálmán rendőrkapitány úr. Homlokát mély ráncok barázdálták, ujjaival idegesen dobolt az asztalon. Előtte írásbeli jelentés állott. Azt tanulmányozta. Az arca egyre nagyobb kedvetlenséget áruult el. Igen haragudott valamiért.

Az ajtón kopogtak.

— Szabad!

Nyurga férfi jelent meg. Az arca csupasz volt. A szemöldöke keskeny és hosszú. A szája körül állandóan fölényes mosoly játszott, mintha túltengene az önérzet benne. Föülülmúlhatatlan kecsességgel köszönt:

— Szolgája! Ásszolgájja, méltás uram! Van szerencsém magamat bemutatni: Harcsa Péter műkedvelő detektív vagyok. Értékes szolgálataimat lennék hajlandó felajánlani, ha valami titokzatos és nehéz ügye lenne ezidő szerint a rendőrségnek.

Bánhegyi rendőrkapitány jól megnézte a bemutatkozó urat.

— Ha jól értettem uraságodat, ön amatőr detektív. Mi volt előbbeni foglalkozása és miért foglalkozik ezidő szerint a bűnösökkel?

— Én, kremmásson, eredetileg borbély és fodrász vagyok. Nemcsak az úri és női fodrászat mestere (bubi és eton frizura a specialitásom), hanem a foghúzást is alaposan értem, kremmásson. A fodrászat oly iparművészet, amely tág teret nyújt a fantazmagóriák tág csapongásának. Minden fodrászban egy művész veszett el! . . .

— Milyen szerencse, hogy elveszett . . .

— Tessék, kremmás? Parancsolni méltóztat? Tehát igenis, hogy szavaim Ariadne fonalát el ne veszítsem, közlöm, hogy már-már én bennem is majdnem egy újabb lán-elme veszett el, amikor egy Wallace regény került a kezembe: „A hiéna-arcú bandita“. Ez a regény úgy hatott rám, kremmásson, miként a kinyilatkoztatás! Azóta nincs éjjelem és nincs nappalom! Mindig hiéna-arcokat láttam

magam körül és amikor valakit borotváltam, lélekanalitikai tanulmányokat végeztem áldozatom (oppardon! — a vendégem) arcán. Az isteni szikra lángrobbantotta elmémet és most mint egy rendőri lángész, járok az aszfalt és cement járdákon.

— Szép, szép . . . És miért mondja el mindezeket nekem?

— Már említettem, hogy tehetségemet hajlandó lennék valami titokzatos eset felderítéséhez felajánlani.

— Nincs most, kérem, semmi különös munkánk. Legfőleg azt említhetem meg, hogy két realista megszökött a városból. Már egy hete kószálnak valahol és nem tudunk a nyomukra bukkanni.

— Ez nem az én esetem. Ha nincs benne se gyilkosság, se ékszerrablás, akkor nem az én képességeimhez méltó.

— Sajnálom . . . Gyilkossággal ezidő szerint nem szolgálhatok.

— Mikorra remélhetek egyet?

— Talán holnap, vagy holnapután — mondta vállatvonva a rendőrkapitány. A gyilkos urak újabban nem igen tolkodnak, sőt erősen tartózkodók. Hiába, nagy a drágaság és a gyilkospályához szükséges műszerek sok pénzbe kerülnek . . . Így hát sajnálom. Nem tudok ajánlani semmit.

Harcsa Péter amatőr detektív éppen búcsúzni akart, amikor kopogtattak az ajtón és egy idős, fehérszakállas úr jelent meg.

— Gáspár Bálint vagyok, pornói erdész. A bajor király szolgálatában állok. Tanácsért és védelemért jöttem ide valami titokzatos ügyben, amelyet véges emberi elmével nem lehet megfejteni.

Harcsa Péter csupa fül volt, úgy figyelt. A rendőrkapitány kérdőleg nézett Gáspár úrra.

— Tessék mindent elmondani.

— Nehéz lesz beszámolni az eseményekről. Előre kell bocsájtanom, hogy nem vagyok babonás, nem hiszek semmiféle kísértetekben és mégis . . . — no, de erről ítéljen majd kapitány úr. Az én feladatomban az, hogy a pornói erdőben két-három napban körutat tegyek, hogy ellenőriz-

zem, nem garázdálkodnak-e ott vadórzók? Az én kötelességem az is, hogy néha meglátogassam a bajor király vadászkastélyát, amely teljesen lakatlan és ilyenkor egy teremtett lélek nem tartózkodik benne. Egy héttel ezelőtt a körutam alkalmával egy nyulat pillantottam meg. Le akartam löni. Ráemeltem a puskámat, akkor lövés dördült el és a nyúl vérében fetrengve buk fencezett fel. Odaléptem, fölemeltem a nyulat és körülnéztem. Egy helyen lábnyomokat vettem észre, letettem a nyulat, követtem a lábnyomokat. Amire visszatértem, a nyúl eltűnt. Csodálkoztam a dolgon, de azután napirendre tértem fölötte és a vadász-kastélyba mentem. Amint bementem a kapun, hát mit látnak szemeim?! Ugyanaz a nyúl vigyorgott rám egy ágas fáról, amelyet félórával előbb holtan láttam a havon. Hiszen akkor sem élt már, de ugyanaz a nyúl volt, a lövés helyéről megismertem! Mondhatom, hogy akkor majd a guta ütött meg a meglepetéstől!

A kapitány és Harcsa Péter feszült figyelemmel hallgatták Gáspár úr kalandjait a megbabonázott nyúllal és a kísértetekkel. Amikor befejezte az elbeszélést, Bánhegyi rendőrkapitány megszólalt:

— Az eset valóban érdekes és különös. Természetesen, nem hiszek kísértetekben. Valami éretlen csínyhez hasonlít az egész dolog. Mindenesetre detektívet küldök ki a pornói erdőbe, aki majd kinyomozza az egész ügyet. Nem tűrjük, hogy egyesek haszontalan tréfát űzzenek.

Gáspár úr nagy köszönetessel távozott. Alig húzta ki a lábát a rendőrkapitány szobájából, máris új panaszos jelent meg, aki nem volt más, mint Csempez Tóbiás, a pornói vegyeskereskedő.

Csempez úr nagy körülményességgel adta elő azt a kalandját, amelyet a pornói erdőben élt végig. Elmondta, hogyan támadta őt meg egy nagy rablóbanda, hogyan rabolta ki, hogyan fenyegette meg őt a puskájával a haramiavezér és hogyan fizették őt ki csúfosan négy pengővel az elrabolt holmikért.

Bánhegyi kapitány feszült figyelemmel hallgatta a rémes rablás részleteit. Túlságosan fantasztikusnak találta az egész esetet.

— Aztán hány rabló támadta meg önt, tisztelt uram? Hányat számolt meg?

— Én ijedtemben csak kettőig tudtam számolni, még időm sem volt arra, hogy én a haramiákat megszámláljam. Két rabló állotta el az utamat, de nekem úgy rémlett, mintha még húsz-harminc puskacső meredt volna felém az erdő sűrűjéből.

— Szóval nem tudja bizonyosan, hogy kettő, vagy húsz volt-e a haramiák száma?

— Két rablót bizonyosan láttam. Csak úgy vélekedem, hogy húsz is lehetett ottan, mert különben nem mertek volna megtámadni engem!

— Az már igaz, — mondta a rendőrkapitány úr enyhe gúnyjal. — Csak tessék nyugodtan hazamenni Pornóra. Más oldalról is érkezett feljelentés és ebben a pillanatban nem tudom megítélni, hogy valami haszontalan ügy-e az egész, vagy pedig tényleg egy gonosztevő társaság garázdálkodik-e a pornói erdőben? Majd én azt kinyomoztatom, még a mai nap folyamán.

A pornói kereskedő eltávozott. Harcsa Péter a rendőrkapitány elé lejtett, mosolygott, örömteljes izgalmában úgy tett, mintha szappanhabot verne a kezével.

— Méltás uram, szüret! Nekem való eset ez, krmmásan! Pont olyan, miként a hammersfeldi rejtély, amelyben egy hipnotizált bőregér és negyven váltohamisító szerepel. Bízsa rám ezt az ügyet és én estig fényt derítek erre a históriára. Egészen bizonyos, hogy a magnetikus nyúl és két haramiavezér által vezényelt rablószövetség egy kalap alá

tartoznak. A rablóbanda és a nyúl ott fészkel valahol a pornói erdő mélyén.

Bánhegyi kapitány kissé únottan nézett az amatördetektívire. Majd vállat vont.

— Ha nincs uraságodnak jobb dolga, hát csak tessék. Nyomozzon ebben az ügyben. Ime, átnyujtok önnek egy mai napra szóló detektívigazolványt. Próbáljon szerencsét. Magamat ajánlom . . .

— Óh, köszönöm, ássan! Csodát fogok művelni. Igenis, csodát, kremmássan! Asszolgája! Szolgája!

Bánhegyi kapitány úr nagy katonai térképet keresett elő, kiterítette az asztalra. A térképen Pornó községe és határa volt rendkívüli részletességgel ábrázolva. A térképet gondosan tanulmányozta, azután csengetett. Egy trabális, polgáriruhás rendőr lépett be. Magas, vállas alak volt, akkora mellkassal, mint egy kovácsfújtató, a karján akkora izom, mint valami disznósajt.

— Nézze, kérem — szólta a rendőrkapitány a detektívhez —, itt a térképen, a pornói erdőben egy vadászkastélyt látok bejegyezve. Ez a bajor király vadászkastélya, amely lakatlan. E körül a hely körül különös dolgok történtek. Minden hájjal megkent szélhámosok tartózkodnak az erdőben, esetleg a kastélyban rejtőzködnek. Azonnal menjen és nyomozza ki az ügyet. Ha tényleg szélhámosok, vagy rablók tanyáznak ott, holnap megfelelő karhatalmat rendelék ki és elfogjuk a banditákat.

A rendőrkapitány részletesen elmondta Gáspár erdész úr és Csempez úr kalandját.

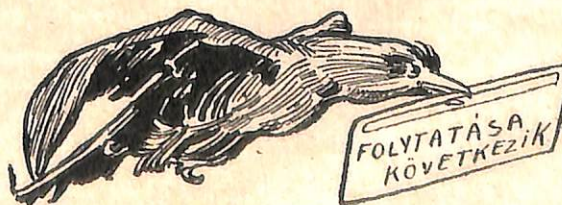
— Megértette a feladatát? — kérdezte a detektívtől.

— Igenis, megértettem — szólta a detektív s katonásan tisztelgett és távozott.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

A nyomozás.

A detektív szánon tette meg az utat a pornói erdőig. Amikor a szánkó már mélyen bént járt az erdőben, leszállott róla és gyalog ment a vadászkastély felé. Menetközben élesen megnézett mindent. Egy különös lábnyomot figyelt meg, amely ugyancsak a vadászkastély felé haladt. Ilyen lábnyommal még soha sem találkozott nagy rendőri gyakorlata alatt, mert olyan embertől származott, aki az egyik lábán gumitalpú sárcipőt, a másikon pedig csizmát viselt. Ezt a különös lábnyomot egész tisztán láthatta a hóban. Egyszer azután kijutott a tisztásra, amelyen a vadászkastély állott. Meglassította lépteit, majd megállott és jól szemügyre vette a kastélyt, azt vizsgálta, hogy honnan közelíthetné meg legkönnyebben? Amint nézdegél, hát látja, hogy a kastélyt körülkerítő téglafal egyik lőrése mögött áll valaki. Egy vadászforma ember támaszkodik a lőréshez és éppen ő rá céloz. Ez nem volt barátságos látvány. Odébb sompolygott hát és onnét figyelte a kastélyt. Ezen a helyen sem volt szerencséje. Egy újabb lőrésnél egy másik őrt álló alakot vett észre. Ez bizony inkább valami haramiához hasonlított, mint vadászhoz. Hosszú szakálla volt, a szájában rövid pipa, a kezében puska, azaz nem is puska, hanem valóságos mordály.

HERCEG ESTERHÁZY HÚSÁRUGYÁR

(KAPUVÁR, SOPRON-MEGYE.)

Közismert **húskonzervei és szalámi-kolbászáru különlegességei** kirándulás és táborozás alkalmával kiválóan alkalmasak, gazdaságosak és nélkülözhetetlenek!

Jelenlegi **weekend-kosár akciónk** tartama alatt konzerveinket **nagy árengedménnyel** árusítjuk a következő lerakatainkban:

**BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8.
VI., HAJÓS-UTCA 24.
VII., ROTTENBILLER-U. 58.
VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 41.**

Felvétel a Debreceni Egyetemi Tisza István-Internátusba.

A Tisza-Internátus kétemeletes palotája a Nagyerdő legszebb részén fekszik. Az internátusban 115 hallgató helyezhető el. Az épületben van társalgó, reggeliző, játék- és zeneterem, 61 lakószoba, minden személyre külön íróasztal és ruhaszekrény; a lakószobák 1, 2 és 3-mas ágybeosztással. Házi szakkönyvtár, különböző folyóiratok és napilapok. Központi fűtés, meleg- és hidegvízszolgáltatás, fürdők stb.

A Tisza-Internátus 1931—32. I. félévi díja (szeptembertől—január 31-ig) 75 pengő, mely havi részletekben is fizethető. A díjért lakás, fűtés, világítás, ágynemű mosatása és reggeli jár.

A Tisza-Internátusban csak szorgalmas, jó előmenetelt tanúsító, a debreceni egyetemre beiratkozott és tanulmányait rendes időben végző egyetemi hallgatók vehetők fel. A Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottsághoz címzett felvételi kérések 1931 szept. 5-ig a Tisza-Internátus irodájában (Debrecen, Egyetemi-körút 3. sz.) adhatók be. Mellékelni kell: 1. Az egyetemre először beiratkozók részéről az érettségi bizonyítvány, a folytatólag iratkozók részéről teljes lecke-könyv hiteles másolatát. 2. A szülők társadalmi állását, vagyoni helyzetét és családi viszonyait ismerető községi bizonyítványt. 3. Szülői vagy gyámi nyilatkozatot az internátusi díj pontos fizetéséről. 4. Törzslapot, amelyet folyamodó lelkiismeretesen kitölteni köteles s amely az internátus kapusnál díjtalanul kaphatók.

A Tisza-internátisták a Mensa Academicán (Magoss György-ter 18/c.) való étkezésre vannak kötelezve, ahol az ebéd-vacsora díja havi 30 P, csak ebéd 21 P. Vagyontalan, kiváló előmenetelt és kifogástalan magaviseletet tanúsító hallgatók a Mensán féldíjas (havi 15 P) ebéd-vacsora kedvezményt nyerhetnek, ha ezért a Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottsághoz címzett, szabályszerűen felszerelt és kitöltött Mensa-Törzslappal ellátott kérelemben szept. 10-ig folyamodnak. A bizottság elnöke megokolt esetben a Mensán való étkezés kötelezettsége alól kivételesen fölmentést adhat az ezért folyamodóknak.

A Keresztyén Ifjúsági Egyesületek augusztus hó 20—23-án (csütörtök, péntek, szombat és vasárnap) nagyszabású *nemzeti konferenciát* tartanak Kecskeméten. A konferencián elhangzó előadásokat a protestáns lelképásztori kar legkiválóbbjai s az ifjúság ügyei iránt érdeklődő nagynevelői világiak tartják. A konferenciát sport-versenyekkel és kirándulásokkal kötik össze. A konferenciát sport-versenyekkel és kirándulásokkal kötik össze. A minden vonatkozásában nagy gondval rendezett konferenciára

még lehet jelentkezni a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetségénél (Bpest, VIII., Horánszky-u. 26.).

Magyar cserkészek Braziliában. A Délamerikai Magyar Hírlap május 16-i száma meleg, sok szívet irt cikkben számol be a braziliai magyar cserkészek egy jólsikerült hadijátékáról. Lehetetlen meghatottság nélkül olvasni ezt a tudósítást, amely azt igazolja, hogy a cserkészszeme hódít a hazájuktól messze elszakadt magyarok közt is s ott is összekapcsoló erő, ott is nemzeti és egyetemes emberi célokat szolgáló drága mozgalom. Milyen jó azt tudni, hogy sok ezer kilométer távolságra fölünk élnek testvéreink, akiket éppen a cserkészlet tart meg „magyarabb magyaroknak”! A braziliai magyar cserkészletről legközelebb hosszabban emlékezünk meg. Addig is közöljük, hogy a nagyon szegény braziliai magyar cserkészek számára minden adományt (felszerelési tárgyak, könyv, stb.) szeretettel fogad és hozzájuk juttat a Vezető Tiszti Testület.

REJTVÉNY — PÁLYÁZAT.

„Örs” keresztrejtvény helyes megejtése.

Vízszintes sorok: 2. Térképolvadás. 13. Barátias. 14. Fő. 15. Láma. 16. Hal. 17. Leves. 19. Est. 21. Oldal. 23. Nemo. 24. Ópusz. 27. Ij. 28. Ob. 30. Derékszűj. 34. Zala. 37. Kieszel. 39. Kapálás. 41. De. 42. Ad. 43. Sat. 44. Közönyös. 46. Raj. 47. Ton. 49. Rá. 50. Sz. 51. Ig. 52. Fagy. 53. Emma. 54. Léna. 55. Alagi. 57. Átad. 59. Fal. (Lat.) 61. Tud. 63. Játék. 65. Marok. 67. Födő. 68. Aj. (Ja.) 69. Ladik. 70. Marat.

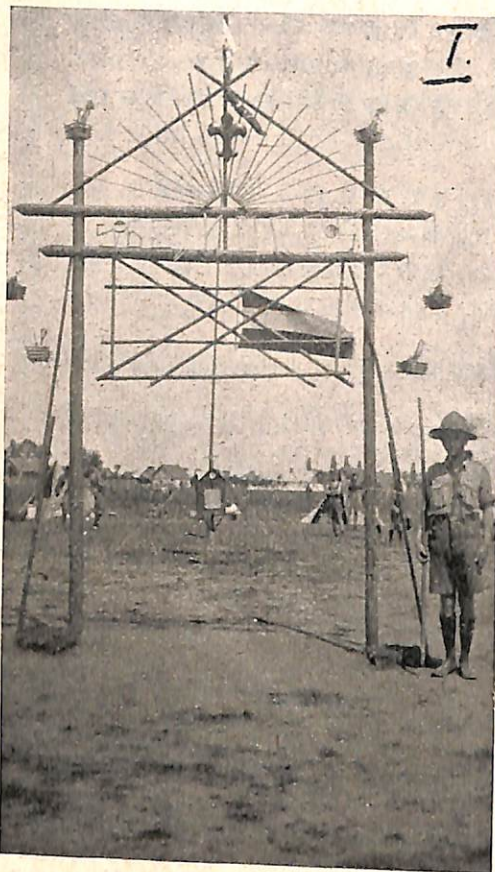
Függőleges sorok: 1. Fa. 2. Táborozás. 3. Ét (lap). 4. Riadó. 5. Kalap. 6. És. 7. Ofen. 8. Lövedék. 9. Alsó. 10. Sá (ás). 11. Ámen. 12. Sas. 18. Em (ber). 20. Tej. 22. Lúd. 25. Se. 26. Uzsonnaidőt. 27. Ijedős. 29. Balaton. 31. Kiszámít. 32. Se. 33. Iz. 35. Látogat. 36. As. 38. Lesz. 39. Karimája. 40. Adag. 45. Öreg. 48. Ny (ár). 48/a. Hal. 52. Fedél. 54. Lat. 55. Álak. 56. Adom. 58. Táj. 60. Ami. 62. Ufa. 64. Ka. 66. Ka.

Sorsolás útján első díjat (6 P) kapta: az 579. sz. *Tomorics-cs.* „Bácskádér” raja. Második díjat (4 P) *Szentesi Sándor* 196. sz. *Damjanich-cs.* Szolnok, harmadik díjat (2 P) *Haris Béla* 26. sz. *Magyar jövő-cs.*

V. KERÜLET.

Emlékalbumot ajándékozott a kerület Györffy István dr. díszelnöknek. Az V. kerület Györffy István dr. egyet. tanárnak, a ker. díszelnökének művészi kivitelű, gyönyörű emlékalbumot állított össze, melyben benne van a kerület összes tisztjeinek, csapatainak és táborainak fényképe. Az albumot 18-án d. u. 7 órakor küldött-ség adta át Györffy István dr.-nak. A küldöttséget vitéz Máriaiföldy Márton dr. ker. elnök vezette, aki meleg szavakkal üdvözölte a kerület díszelnökét és átnyújtotta az albumot. Györffy István dr. meghatottan válaszolt a küldöttségnek és hálás szavakkal köszönte meg a kedves emléket. Az album pompás címlapját, a felírásokat és a belső elrendezést Kovács Zoltán siketnéma-intézeti tanár készítette, míg az album technikai előállítását Juhász István könyvkereskedő végezte.

Az 568. „Körös“ cs. kapuja a békésmegyei táborban.

A 183. sz. Kinizsi- és 552. sz. Petneházy-csapat az idén együttesen rendezték meg táborukat a Szabolcs vármegyei Mándok mellett. Június 29-én indult el a 60 fős három héti táborozóknak vitéz Máriaiföldy Márton dr., illetőleg P. Olasz Péter S. J. parancsnoksága alatt.

A 82. sz. Zrinyi-csapat június 30-án indult táborba Szigligetre, ahol július 15-ig marad. A tábor parancsnoka Papp Elemér ellenőrző helyettes.

A 157. sz. Damjanich-cs. csapat idei táborát Fonyód mellett rendezte június 3-tól július 2-ig dr. Bartók Egyed parancsnoksága alatt.

Az 577. sz. Mátyás-cserkészcsapat július 1-től 15-ig Tóserdön táborozott. A tábor parancsnoka Németh László.

A 275. sz. Pusztaszeri-csapat Somoskőújfalu Nógrád megyében táborozik. Ez a tábor a csapat fejlődésében határkövet mutat, amennyiben az idén már 63-an vesznek részt a táborban. A tábor július 23-ig tart.

Az 570. sz. Csermák-csapat június 22-től július 4-ig táborozott Tokjon, Raffay Imre parancsnoksága alatt.

A 289. sz. Bocskay-cserkészcsapat a görömbölytapolcai vadregényes völgyben rendezte nagytáborát június 27-től július 14-ig 30-as létszámmal Jeremiás Lajos parancsnoksága alatt.

A makói 556. sz. Szathmáry-csapat június 28-tól július 6-ig nagyszerű mozgótáborot rendezett Makó—Bátaszék—Bonyhád—Mecsek útvonalon Wénich Béla vezetésével.

Az 560. sz. IV. Károly-csapat Alsópörölyön táborozott június 30-tól július 14-ig Máhi Ervin vezetésével.

Az 567. sz. Mészáros-csapat ezidei nagytáborát Dunaszekcsőn tartotta június 22-től július 4-ig. A tábor parancsnoka Kulcsár János.

A 175. sz. Bocskay-csapat Miskolc mellett, Jósvalón táborozott június 28-tól július 11-ig Csurgai János vezetésével.

VIII. KERÜLET.

Cserkészbolt-terakat Kecskeméten. A Magyar Cserkészbolt árucikkeiből terakatot létesített Kecskeméten Holczler Károly divatáru üzletében a Szabadság-téren. Mindazok a cikkek, amelyeket a Cserkészbolt árusít, kaphatók és megrendelhetők ennél a cégnél, még a cserkészirodalmi termékek is. Főhívjuk a csapatok, különösen a kecskeméti és környékbeli csapatok figyelmét ez új teraktra.

Kerületi őrsvetetői tábor. A június hó folyamára tervezett ker. őrsvetetői tábor elmaradt. Oka a kevés számú jelentkezés. A kerület ugyanazon feltételekkel, mint a legutolsó e tárgyban írt körlevélben közölte, szeptember elején óhajta megrendezni az őrsvetetői táborot. Az eddigi jelentkezéseket elfogadta a kerület és az egy pengős beküldött bélyegeket jelentkezés fejében visszatartotta. A részletekről értesítést fog küldeni.

MI ÉRDEKEL?

Rovatvezető: Dr. SZTRILICH PAL,
a Hárshgyi Cserkészpark parancsnoka.

Hogyan varrjuk ki a vállpántra a csapatszámot, hogy az szép és szabályos legyen? (Közl: Vihos Mihály 32. Makó.)

Egyik mód: kalapszámunkat lefedjük egy darab papírral és ceruzánk faragatlan végével addig dörzsöljük a számok fölötti részét, amíg azok tisztán nem látszanak meg a papíron. Most ollóval kivágva a vállpántra ragasztjuk és szintartó (D. M. C.) fonállal a papírmintákat szépen körülhimezzük.

Egyszerűbb és domborúbb számokat nyerünk, ha rendes fémszámokat erősítünk a vállpántra és azokat himezzük ki.

Kik a cserkészideálok? (Kérdezi Hellmann A.)

Kérdésed talán helyesebben így hangzik: Mik a cserkészideálok? Az idea szó jelentése eszme, gondolat. Az ideál pedig a vezérlő eszme. Így hát tudhatod, mik a cserkészszelmék, ideálok: a 10 törvény és annak kialakítása magunkban. Ideálnak mondjuk a példaképek szolgáló kiváló személyeket is, akik valamely eszményt legjobban megközelítettek, megvalósítottak. Így cserkészideál Szent Imre, Szent György, Nagy Lajos és mások.

Tehet-e fogadalmat olyan fiú, aki nem volt jelölt, csupán elméletileg tudja az újoncpróba anyagát?

Ugy a most átdolgozás alatt lévő régi, mint a leendő új szabályzatú szabályzat kimondottan előírja a próbaidőt. Indokolt esetben a parancsnok úr megrövidítheti. Nemcsak elméleti és gyakorlati tudás, de a cserkészlelkület erős remény-sége is feltétele a fogadalómrabocsátásnak. Erről meggyőződést szerzhettek: idő, próba, azaz próbaidő szükséges. A próbaidő eldöntésének módja azonban a parancsnok dolga.

Hogyan érhető el a Hárshgyi Cserkészpark a legrövidebb úton a Cserkészháztól, ill. a keleti p. u.-tól?

A Cserkészháztól a legrövidebb úton a 61-es villamossal érhető el a Park. A 61-es villamos

Jegoplast
Tegoplast-kaucsukragtapaszból készült, azonnali használatra kész steril-gyorskötés.

Magyar gyártmány.

A Hold-utcában a Nagy Sándor-utcával szemben áll meg. A 61-es villamosról aztán vagy a Széll Kálmán-téren, vagy az Új Szent János-kórháznál át kell szállni a 81-es villamosra, mellyel a Szarvasig kell mennünk. A keleti p. u.-ról a 44-es villamos visz el a Szép Honáig, ahol a 81-esre átszállhatunk. A 81-es kocsiról a Szarvasnál leszállva ki kell mennünk a Budakeszi-útra, ahol addig kell fölfelé mennünk, míg jobbkézről egy kápolna után (51-es házszám) ágazik ki a Budakeszi útból a Hárshgyi-út, amelyen haladva rövid idő alatt elérhetjük a Parkot, mely 5. szám alatt van.

Nyilvános tábornéni ünnepélyen milyen számokat adhatunk elő? (Kérdezi: Lehmann L. Kallócsa.)

Nyilvános tábornéni ünnepélyen és csatakiállításokon kívül előadhatunk szavlatokat (Sík: Magyar fiú szavalókönyve), kis jelenetek alakjában feldolgozva a tábori élet egyes mozzanatait vagy mókákat is. Ezekre vonatkozólag értékes anyagot találhatunk a Magyar Cserkész 1928. jún. 15-i táborozási számában. A tábornéni ünnepélyen vagy végén rendszerint a parancsnok úr vagy egy idősebb tiszt üdvözölni szokta a vendégeket és röviden beszél a cserkészetről is. Lehet ebbe bekapcsolni a vendégeket, szülőket is, akik közül valaki szintén felszólalhat. A téma olyan gazdag, hogy ilyen röviden nem lehet róla beszámolni.

Mi a jelentősége a külföldi levelezésnek? (Kérdezi: Popják Gy.)

Ha külföldiekkel levelezünk, akkor ennek több irányban is hasznát láthatjuk. Gyakorolhatjuk magunkat az illető idegen nyelvben, márpedig idegen nyelvet tudása a mostani időben igen fontos követelmény minden cserkészről. Másrészt a levelezés révén megismerhetjük idegen országoknak, idegen fiúknak az életét, szokásait és értesülést szerzhetünk sok érdekes eseményről. Többen vannak, akik a levelezéssel kapcsolatban bélyegeket, folyóiratokat stb. cserélnek és az idei nyáron már megindult a levelezéssel együtt a cserecserkészlet is. Nekünk magyaroknak pedig még fontos hazafias kötelességünk is az, hogy minél több külföldit tapintatosan és finoman felvilágosítsunk a rajtuk esett igazságtalanságról.

Lehetne-e a Magyar Cserkészben néha levélbélyeg-gyűjtésről is néhány cikk?

A Magyar Cserkész időről-időre szokott közölni olyan közérdekű dolgokat is, amelyek nem tartoznak szorosan véve a cserkészethez. Ilyen volna például a bélyeggyűjtés is. Ha tehát volna erről egy jó cikked, azt küldd be a Magyar Cserkész szerkesztőjének, Kálmán bácsinak, aki majd elbírálja, hogy megjelenhet-e.

Táborba szálló cserkészek figyelmébe!
Neolan-napkenőcs | **Shell Sun Oil**
üdít! | hűsít! | barnít!
Megvéd a napégéstől! | Egyenletesen barnít!
Mindenüti kapható. | Megvéd a leégéstől!

**Kérje most megjelent 5. számú
ÁRJEGYZÉKÜNKET!
BUDAPESTI BÉLYEGTÖZSDE
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 7.**

Hol lehet cserkészjátékhoz jó tervmintát olvasni?

A Magyar Cserkész régebbi számaiban megjelentek az egyes kerületi cserkészjátékoknak a leírásai, ezeket átalakítva jól felhasználhatod. Különböző a játékökönyvben is találhatsz néhány jó mintát.

Mi egy őrsvezető legfőbb teendője arra vonatkozóan, hogy őrse minden tagjának a bizalmát és szeretetét megnyerje?

Ha egy őrsvezető azt akarja, hogy a fiúk igazán megszeressék, akkor elsősorban az lássék meg rajta, hogy ő jó cserkész, akit a fiúk igazán példaképpül választhatnak. Másrészt arra is törekszik, hogy valóban kiérdemlje a fiúk szeretetét és bizalmát. A fiúk ugyanis hamar észreveszik, hogy ki az önzetlen jó vezető, és ki a rossz színész. Tehát legyen az őrsvezető maga is jó cserkész, szeresse önzetlenül a fiúkat, érdeklődjék a dolgaik után és soha vissza ne éljen a beléje helyezett bizalommal. Ezenfelül az őrsvezető legyen vidám, jó kedélyű fiú, akit semmi nehézség sem tör le.

Miért kell a magyar ifjaknak, különösen a cserkészeknek a magyar történelmet jól ismerni?

Az egész magyar ifjúságnak, de különösen nekünk, cserkészeknek nagy nemzeti feladatunk, hogy a jobb magyar jövő elkészítésén dolgozzunk. Ehhez a nagy munkához azonban a tapasztalatokat és a példákat leginkább a multból meríthetjük. Ezért kell jól ismernünk a magyar multat, hiszen hazánk már többször volt a maihoz hasonló válságos helyzetben. Minden cserkész jól tenné, ha elolvassa egy-egy a történelemben is nagy szerepet játszó egyéniségnek az életrajzát és az ő példájából ösztönzést merítene.

Miért nem foglalkozik a Magyar Cserkészszövetség a rádióval, különösen a rövidhullámú adóval? (Ördög I. 82.)

A Szövetség eddig is megragadott minden eszközt arra, hogy a mozgalmunkat a rádióon keresztül is népszerűsítse és a cserkészekkel ezúton is érintkezésbe lépjen. Így 1926-ban a Nemzeti Nagytábor előtt is tartott a Szövetség rádióelőadásokat. Az önálló rövidhullámú leadó létesítésének többféle akadályja van, nem utolsósorban a pénzkérdés. Ezenkívül nem valószínű, hogy a rövidhullámú leadást többen hallgatnák a cserkészek közül, mint a mostani rádióelőadásokat. Különböző az őrsvetetői tábor forgószínpadán szerepelt a detektoros készülék készítésének a tanítása is.

Érdemes-e eszperantóul tanulni vagy inkább angolul tanuljak? (Cs. F.)

Az eszperanto, mint könnyen megtanulható műnyelv, hasznos szolgálatoakat tehet a nemzetközi érintkezésben. Megtanulása mellett elsősorban a könnyűsége szól, azonban semmiesetre sem pótolhat egy élő világnyelvet. Ezért csak azt tanácsolom, hogy ha van módod rá, akkor sajátítsd el egy világnyelvet, például az angolt. Esetleg emellett megtanulhatsz eszperantóul is.

Milyen pénzszerzési forrásai lehetnek egy csapatnak. (T. A.)

Az egyes csapatok körülményei szerint a pénzszerzési források is különbözők lehetnek. A csapatjövetelem nagy részét alkothatja az egyes szövetségi akciókban való részvétel (szövetakció, szövetakciókban való részvétel) (szövetakció, szövetakciókban való részvétel), jegy- és Magyar Cserkész együttes megrendelése, jegyeladások (pl. a kerületi napon), ünnepélyrendelésekből befolyó jövedelem. Jelentős jövedelmet jelent egy csapatnak a műhelymunka is. Végső jelent egy csapatnak a műhelymunka is. Végső jelent egy csapatnak a műhelymunka is. Végső jelent egy csapatnak a műhelymunka is.

Szabad-e telefonon hosszasan társalogni?

A telefont nem távbeszélés, hanem távbeszélés céljára találták fel. Így a telefon fontos dolgos, tények, adatok közlésére, sürgős intézkedések megtételére való. Telefonbeszélgetések akkor csak tartson három percnél tovább, ha nem in-

Bélyegárjegyzéket
szívesen küld
ABONYI JENŐ bélyegkereskedése,
Budapest, IV. ker., Váci-utca 45.

terurbán beszélj. Lehet, hogy míg te kevésbé fontos dolgokkal elfoglald a vonalat, addig más sürgős és komoly ügyben hiába próbál beszélni. Ezenkívül ha valakit felhívsz telefonon, ne azt tudakold, hogy „ott ki beszél?”, hanem rögtön a bemutatkozással kezd meg a beszélgetést.

Hogyan lehet a hebegést megszoktatni nem orvosi eljárással? (K. I. öv.)

Ha az őrödben egy ilyen fiú van, akkor elsősorban sohasem éreztessék vele ezt a hibáját. Nyugodtan és türelmesen várjatok, míg beszél és ti is mindig lassan és nyugodtan beszéljétek vele. Ez legtöbbször nem maradandó baj, hanem el szokott múlni. Ha tapintatosan és szeretettel fogjátok ezt a fiút kezelni, akkor lehet, hogy rövid idő alatt kigyógyul ebből a bajból.

Milyen hasznos foglalkozást lehet behozni az őrömben a könyvkötésen kívül? (Domján J.)

Foglalkozhattok lombfűrészmunkákkal, fafaragások készítésével. Fényképezéssel és fényképalbumok összeállításával. Modellék, minták (sátrak, tábori építmények stb.) elkészítésével. Általában azokkal a praktikus dolgokkal, melyek az elektrotechnikus, gépkezelő vagy lakatos külön-

**MAGYAR-ÉLET
ÉS JÁRADÉK-
BIZTOSÍTÓ
INTÉZET**

**BALESEI
BIZTOSÍTÁSOK
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UT 8.**

próbák körébe tartoznak. Kötélmunkákkal, ú. m. hálófónással, lassó, krinolin és hindukrinolin készítésével a csapat többi tagjai számára is. Hosszú időre munkagyógyónvények gyűjtésével. Hosszú időre munkagyógyónvények gyűjtésével. Hosszú időre munkagyógyónvények gyűjtésével. Hosszú időre munkagyógyónvények gyűjtésével.

A napon való szárítkozás egészségügyi szempontból ártalmas-e? (Rácz István. 216.)

Egészségügyi szempontból ártalmas lehet: egyrészt azért, mert a tisztaságnak szinte elengedhetetlen feltétele a mosakodás vagy fürdés utáni alapos törülközés, másrészt pedig nedves testtel a legkisebb szél vagy hideg esetén is hamar meghűlhet az ember. Tehát legcélszerűbb, ha fürdés után jól megtörülközve fekszel ki a napra, sőt még napozás közben is ajánlatos az izzadságot többször letörölni testünkrol.

Mit tegyek, ha csuszik az övem? (Liliomos cserkészöv.) (Maros Gábor. 32. Levente.)

Öved csuszását teljesen megakadályozni nem tudod. Próbáld meg a csuszó szíj alá a csatba vékony pótszíjat húzni, ami, ha nem is teljesen akadályozza meg a csuszást, de nagy mértékben mérsékl.

SZERKESZTŐI ÜZENET

B. G. 568. Move-Körös. Köszönöm a jól sikerült fényképeket: egyet közlök. Örülök, hogy a csapat olyan szép eredménnyel működik. — II. ker. őrsvetetői tábor, 25. Szt. Imre, 297. br. Eötvös, ausztriai mozgótábor stb. Köszönöm a kedves megemlékezéseket. Továbbra is jó munkát kívánok. — S. S. L. Szeged. Elettmentőkitüntetés szalagját csak a szövetség útján, az illetékes bizottságtól lehet újra beszerezni. A kért dolgokat elküldte a Cserkészbolt. A kültag-ügy nincs szabályozva. Te lehetsz minden további nélkül régi csapatod tagja, ha nem is vagy állandóan velük. — F. L. A beszámoló közlöm, de a mellékelt képek nem elég élesek ahhoz, hogy klisszírozni lehessen azokat. — P. Gy. Tiger Kloof. C. P. South Africa. Köszönöm a levelet is, a cikket is. Boldog vagyok, hogy a könyvek örömet szereztek. Kivánságod szerint fogok cselekedni. — „Szerény.” Bizony nagyon szerény az a versike is, amelyet beküldöttél. Nincsen abban még semmi abból, amit költészetnek neveznek. De azért ne csüggedj! Lehetsz te még a Magyar Cserkész munkatársa! — K. F. Rákospalota. Semmit sem tudok jobban élvezni, mint az önértetést s a fanatikus törekvést a kitűzött cél elérésére. Nagyon tetszik, hogy te „csak azért is” költő akarsz lenni. Nagy akarattal csodát lehet művelni. Volt erre már sok példa. Legyen a te életed és a te életeredményed a legnagyobb! Késztelen, hogy szíved van, egy kicsit talán még érzékenyebb is, mint amilyen kellene. En úgy sejtem, hogy a tudásod is szép. A baj inkább ott van, hogy nem látom írásaidban ott ragyogni a versírói készséget. Ez már adottság, ezt nem lehet a legkomolyabb munkával sem elsajátítani. Pedig enélkül a készség, isteni ihlet nélkül nem lehet senki sem költő. Ezt az ihletet — legalább is az eddig olvasott verseid alapján — nélkülözöm írásaidban. — G. E. 658. Br. Eötvös, Pécs. Leveledet eljuttattam az illetékeseknek. Nagyon örülök, hogy ilyen figyelmesen fejtegetted a keresztjeitvényt. Így van annak értelme. Így igazán nevelő ereje van. Sajnos, efféle hibák előfordulnak! — B. D. Kissé feltorlódt a kézirat fiókomban, csak ezért kell várnia a „Vihar”-nak. — M. Sz. B. A fenti üzenet vonatkozik „Boro János levelei”-re, meg a „Bogyi és a fecskék”-re is. — E. T. Most hallom, hogy baleset ért. Remélem, már csak a rossz emléke van meg, látható nyomok nélkül. Öllelek. — L. K. Rákospalota. Melegen köszöntlek. Továbbra is hasonló jó munkát!

Nádi veréb ... — Hungara tendara kanto.

La pasero tre alten ne flugas,
En la lando mi nenie plugas
Mi nur iras-vagas kun sopir' en koro:
Kiam ho hungara lando plenighos per floro?!

Mi ne ploras, jam sekas okulo
La vizagho estu sen makulo,
Ankaŭ vi ne ploru, mia floro bela,
Estos ni felichaj ambaŭ en lando libera.

(A cserkészdinduló esperanto szövege megjelent a Magyar Cserkész 1929. évfolyamában.)

VÍZI KIRÁNDULÁSOK TÁBLÁZATA.

Az alább közölt táblázat célja a vízikirándulások tervezésének megkönnyítése.

Az összeállításnál közepes nagyságú csónakot és átlagosan közepes gyakorlattal bíró legénységet vettem figyelembe.

A felvett napi útszakaszok még mostoha időjárás viszonyok mellett is könnyen bejárhatóak.

A táblázat szerint rendezett kirándulásoknál a cél elérése után még bőségesen marad idő játékra, megbeszélésre, gyakorlatozásra, stb.

A kirándulások kiindulópontja az Ujpesti Vízitelep. Igen öröndetes volna, ha vidéki vízcsoportaink saját kiinduló pontjuknak megfelelő hasonló táblázatot állítanának össze. Munkájuk megkönnyítése végett közlöm, hogy a Duna alapul vett közepsebessége 4 km óránként. A lefelé való kirándulásoknál figyelembe vettem a Tass—Budapest közötti 57 km hosszú csepeli Dunaágot, melyben a víz áll.

Ganz-gólya.

A kirándulás időtartama	Az útbeosztása csónakfajták szerint						Jegyzet		
	Ladik	km	Kajak	km	Örsi hajó	km		Párevezős túrcsónak	km
1 nap	1. ↑ Lupa-sziget ..... 2. ↑ II-ik őrház 18	16	1. ↑ Szentendre ..... 2. ↑ Dunakeszi 22	28	1. ↑ Szigetmonostor... 2. ↑ Gödi sziget 36	34	1. ↑ Leányfalu ..... 2. ↑ Sződ 44	40	A nyíl a kirándulási irányt jelzi. ↑ felfelé ↓ lefelé A szöveg után zárójelben írt számok az az napi útnak fel és lefelé haladásra eső út hosszait adják.
1 1/2 nap	1. ↑ Romok ..... Szentendre (7.5+14) ... Összes út 21.5	6.5 21.5 28	1. ↑ Lupasziget ..... Szigetmonostor (9+17) ... Összes út 34	8 26 34	1. ↑ Szentendre ..... Tahi (12+14) ..... Összes út 48	12 36 48	1. ↑ Sződ ..... Szentendrei sziget körül (16+38) ... Összes út 76	22 54 76	
	2. ↑ I-ső őrház ..... Gödi források (9+15) ... Összes út 30	6 24 30	2. ↑ II-ik őrház ..... Gödi sziget (9+18) ... Összes út 36	9 27 36	2. ↑ Dunakeszi ..... Vác (15+26) ..... Összes út 52	11 41 52	2. ↑ Háros-sziget (oda-vissza) ... (Gyakorlatozás az öbölben)	40	
2 1/2 nap	1. ↑ Lupa-sziget ..... Tahi ..... Leevezés ..... Összes út 48	8 16 24 48	1. ↑ Gödi források ... Szentendrei sziget csúcsa... Leevezés a kis ágban Összes út 76	15 23 38 76	1. ↑ Gödi források ... Szentendrei sziget csúcsa... Dömös (7+45) ..... Összes út 90	15 23 52 90	2. ↑ Sződ ..... Zebegény ..... Szob ..... Vissza a kis ágban (5+54) Összes út 108	22 27 59 108	
	2. ↑ Dunakeszi... Vác ..... Leevezés ..... Összes út 52	11 15 26 52	2. ↓ Háros-sziget... Rácalmás ..... Paks ..... Vissza hajóval ..... Összes út 121	20 50 51 — 121	2. ↓ Ercsi ..... Sziget sz. Márton (28+26) ... Vízi-telep ..... Csepel-sziget körül összes út 138	41 54 43 138	2. ↓ Csepel-sziget körül ugyanolyan beosztással mint az örsi hajó 3. ↓ Ercsi ..... Paks ..... Baja ..... Vissza hajóval ..... Összes út 175	41 80 54 — 175	

A Magyar Cserkészsövetség összes központi hivatalainak hivatalos órái:

naponként d. e. 9—1-ig és d. u. 4—7-ig.

Pénztár-órák: naponként d. e. 11—1-ig, d. u. 4—6-ig, kivéve a szombat délutánt.

Az országos elnök és az országos fő-tisztviselők fogadó ideje:

Vidovszky Kálmán orsz. elnök, a Magyar Cserkész szerkesztője kedd, csütörtök, péntek d. e. 11—1-ig, szerda d. u. 5—7-ig;

vitéz Faragó Ede országos vezetőfőtiszt június folyamán szabadságon van, július és augusztusban táborokat vezet.

dr. Major Dezső országos ügyvezető főtitkár június 27-től július 5-ig külföldön, azután mindennap d. e. 9—2-ig, szerdán és pénteken d. u. 4—7-ig is;

dr. Kosch Béla országos gazdasági főtitkár mindennap d. e. 9—1-ig, d. u. 4—7-ig;

Éri Emil országos vezetőfőtiszt helyettes mindennap d. u. 5—7-ig;

dr. Sztrilich Pál országos vezetőfőtiszt helyettes hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek d. u. 4—7-ig a Cserkészházban, szombat délután és vasárnap a Cserkész-parkban, június 30-tól táborokat vezet;

dr. Molnár Frigyes külügyi főtitkár június 27-től július 10-ig külföldön.

A Vízitelep hivatalos órákat a népszíngeti telepen tart.

Telefon: Cserkészház: 112—34*; Cserkészpark: 643—13; Vízitelep: 928—30.

Felelős szerkesztő: VIDOVSZKY KÁLMÁN. Felelős kiadó: dr. KOSCH BÉLA. Kiadja a Magyar Cserkészsövetség Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Nagy Sándor-u. 6. sz. (Cserkészház.) Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

„Elet” Irodalmi és Nyomda Rt. Budapest, I., Horthy Miklós-út 15. — Igazgató: Lalszky Jenő.